

Posledice irske revolucije. Amerikanec spoznan krivim.

IRSKI REVOLUCIONARJI SO BILI IZDANI. — VSEH VSTAŠEV JE BILO KAKIH 15,200. — REVOLUCIONARJI SO DOBILI SKORAJ VSA DENARNA SREDSTVA OD SVOJIH AMERIŠKIH PRISTAŠEV. — ANGLEŠKIM OBLASTIM SO BILI ZNANI VSI NAROČITI. — BIVŠI AMERIŠKI KONZUL SULLIVAN. — AMERIŠKI NEMCI IN NEMŠKA VLADA. — ODLOČEN NASTOP. — NEMŠKI POSLANIK.

London, Anglija, 18. maja. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da so bili vsi načrti irskih vstašev v vladnih rokah. Bivši državni podtajnik Sir Nathan je izjavil, da je dobila angleška vlada že tri dni prej predno se je začela vstaja na Irskem, natančno poročilo, da bo pristal k irski obali nek parnik, napolnjen z municijo in drugim vojnimi materialom. Angleži so tudi vedeli, da namerava pomagati vstašem nemška vlada.

Odkod so dobili vladni krogi to poročilo, seveda bivši državni tajnik ni izpovedal.

Angleške oblasti so čisto mirno gledale, ko so se irski vstaši vezhali.

Vlada je nadalje vedela, kakšne posledice bo imelo to vezhanje, toda proti Ireem ni nastopila, vedoč, da bi naša vlada na hud odpor. Šele tedaj, ko so vstaši že zavzeli Dublinski grad, je začelo nanje streljati angleško vojaštvo.

Po mnenju bivšega državnega tajnika, je bilo vseh vstašev skupaj kakih 15,200 mož. Od teh jih je bilo najmanj tri tisoč v Dublinu. Vstaši so imeli vsega skupaj samo 1,800 pušk in primeroma le majhno množino municije. Sprva je bilo določeno, da naj se začne vstaja dne 16. marca. Toda ko se je približal ta dan, niso bili vstaši še dovolj pripravljeni, vsled česar so določili poznejši rok.

Revolucionarji so dobili skoraj vsa denarna sredstva od svojih pristašev v Ameriki. Orožje so dobili deloma od irskih vojakov, ki so bili na dopustu, deloma so ga pa vtihotapili.

London, Anglija, 18. maja. — Pred angleškim vojnim sodiščem se je moral zagovarjati tudi ameriški državljani Jeremija C. Lynch iz New Yorka, in oblasti so ga spoznale krivim. Smrtna obsodba bo danes izrečena.

Tozadevno poročilo je poslal ameriški konzul v Dublinu ameriškiemu poslaniku. Lynch se je bil podal pred štirimi leti iz New Yorka na Irsko.

Dublin, Irsko, 18. maja. — Ministrski predsednik Asquith je odpotoval danes v Cork, kjer se bo posvetoval z voditelji nacionalistov. Iz Corca se bo vrnil v Dublin, odtam se bo pa podal nazaj na Anglesko.

Bivši ameriški konzul Sullivan je bil zaprt samo osem dni. Ko so ga izpustili na prosto, mu niso povedali, če so ga izpustili zato, ker je bil bivši ameriški konzul ali zato, ker mu ne morejo dokazati nikake krivde.

Washington, D. C., 18. maja. — Tukajšnje nemško poslanstvo je dobilo od svoje vlade sledeče naročilo:

Zadnji čas se je v Ameriki marsikaj pripetilo, s čemer se nemška vlada nikakor ne strinja. Nemški konzuli morajo paziti na to, da ne bodo Nemci v Združenih državah več prekrševali ameriških postav, ampak da se bodo v vseh ozirih pokorili določbam dežele, v kateri živijo.

Nemška vlada se nikakor ne strinja s tem, da bi ameriški Nemci nepostavnim potom delovali za Nemčijo in kršili ameriške postave, hoteč iti Nemčiji na roko.

Nemčija je odločno proti temu, da bi vprižarjali Nemci v Ameriki napade na ameriške tovarne, ter da bi javno obsojali postopanje ameriške vlade.

Nemška vlada obsoja nemško časopisje v Ameriki, ki na direkten način ščuje Nemece, da naj nastopijo proti vladni Združenih držav.

Iz tega je razvidno, da je ves spor, ki je bil nastal med Nemčijo in Združenimi državami končan.

Zadeva glede podmorskih čolnov je poravnana. Med državama, ki sta bili še pred par tedni tako sovražni, da bi knvalo nastala med njimi vojna, je zavladal sporazum.

Združene države bodo zdaj najbrže nastopile proti Angliji ter še enkrat odločno zahtevale, da naj nekoliko olahči blokado napram Nemčiji.

Ameriška banka vo ustanovila podružnice v Evropi.

Newyorkška National City Bank je izdelala načrte, da bo ustanovila podružnice v vseh večjih evropskih mestih. Prvo podružnico bodo dprli v Genovi, Italija. Dva bančna podpredsednika sta šla pred par tedni v Rusijo, da bosta odprlo v Petrogradu. Moskvi in drugih ruskih mestih bančne filijale.

Banka ima številne poslovne vezi tudi v Južni Ameriki.

Mr. Vanderlip, predsednik te banke, je mnenja, in v tem ga tudi drugi podpirajo, da se bo s tem povečalo trgovino med Združenimi državami in Evropo.

Agitatorji soper vojno kaznovani.

London, Anglija, 18. maja. — V Angliji so aretirali več socijalistov, ki so razpečavali neke pamflete, v katerih so se zgražali nad vojno. Kaznovani so bili vsak za petsto funtov denarne globe oziroma tri leta ječe.

Delavske novice.

Newark, N. J., 18. maja. — Public Service Railway Co. danes naznanja, da bo s prvim julijem vsem svojim delavcem priboljšala plačo. To prostovoljno priboljšanje bo povečalo družbine izdatke za 262 tisoč dolarjev.

Bridgeport, Conn., 18. maja. — Ker Automatic Machine Co. ni hotela priboljšati plače in privoliti osemurni delavnik, je večeraj zastavkalo nad sto strojnikov. Strojniki stavkajo tudi po drugih mestih v Novi Angliji, vsled česar industrija zelo trpi.

Boston, Mass., 8. maja. — Na Boston-Maine železnici je zadnji čas zastavkalo nad dva tisoč delavcev, ker jim družba ni hotela ugoditi. Stavka se čuti po celi progi od Bostona po celi severni Novi Angliji do New Yorka.

Kansas City, Mo., 18. maja. — Ker so operatorji nepravilno postopali z nekaterimi delavci in niso hoteli dati za to zadostjenja, je zastavkalo v Kansasu nad tri tisoč premogarjev. Med zastopniki mniskih delavcev in operatorjev se vrše vsak dan dolga pogajanja, toda do zdaj še ni prišlo do nikakih uspehov, ker kapitalisti ne odhajajo, delavci pa še manj, ker so si svesti, da so opravičeni do kar zahtevajo.

Eric, Pa., 18. maja. — Okoli sto pristaniških delavcev pri Anchor družbi je večeraj zastavkalo, ker jim družba ni hotela povišati plač in izboljšati delavske razmere.

Angleška blokada in ameriška trgovina.

Washington, D. C., 18. maja. — Iz uradnega poročila državnega urada za domačo in nizozemsko trgovino je razvidno, da se je trgovina Združenih držav s severnoevropskimi državami povečala le z Norveško, z vsemi drugimi se je zmanjšala; to je vsled angleške blokade. Pač pa je trgovina z zavezniškimi državami postala večja za več kot sto odstotkov in se še vedno veča.

V zadnjih devetih mesecih, končuje se z marcem, je Anglija kupila v Združenih državah za en bilijon različnega blaga, medtem ko je lansko leto v istem času kupila le za \$630,000,000 blaga.

Izvoz iz Amerike v Francijo je v enem letu narasel iz 224 milijonov dolarjev na \$412,000,000.

V Rusijo so zadnje leto ameriški trgovci poslali za \$128,000,000 blaga; leto poprej pa le za 12 milijonov dolarjev.

V Italijo preteklo leto za 200 milijonov dolarjev; leto pred tem le za \$138,000,000.

Daneč so kupili od 1. julija 1915 do 30. marca 1916 v Združenih državah za \$44,000,000; v istem času leto prej pa za \$63,000,000. Nizozemska je importirala letos za \$26,000,000 manj blaga kot prejšnje leto; Švedska pa za 22 milijonov dolarjev. Edino Norveško-ameriška trgovina je napredovala za pet milijonov.

Uvoz v Združene države je poskočil le iz Južne Amerike; vsi drugi so se zmanjšali. Iz Južne Amerike so Združene države importirale za tristo milijonov dolarjev več blaga kot preteklo leto.

Mnenje generala Moltkeja.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — General Moltke, poveljnik nemškega pomožnega generalnega štaba, je v nekem pogovoru z dopisnikom ogrskega lista "A-Vilag" rekel, da je vsak napredek zaveznikov izključen.

"Francози", pravi general, "so pri Verdunu porabili vse moči kar so jih imeli. Angleži s svojo slabo in neorganizirano armado ne bodo dosegli ničesar. Rusi pa tudi ne morejo pričeti s kako splošno ofenzivo".

Prepovedan izvoz makaron.

Washington, D. C., 18. maja. — Kabel-brzojavka ameriškega glavnega konzula v Genovi naznanja, da je italijanska vlada za nedolgo čas prepovedala izvažati makarone.

Nedopustna sredstva.

Newyorkška policija je prišla na ne-navaden način na sled ljudem, ki so kontrolirali Morganovo trgovino.

Tvrdba J. P. Morgan & Co. je dalj časa opazovala, da ji zmanjkujejo razne važne listine, kot naročila francoskega vojnega departementa za municijo in druge, ter je zahtevala od newyorkške policije, da celo stvar investigira.

Policija je vzela pod kontrolo vse telefonske zveze in prisluškovala pogovore, med katerimi je bil tudi nek pogovor iz odvetniške pisarne Seymour & Seymour, 120 Broadway. Ta pogovor se je zdel policiji sumljiv, ker se je tikal nek "naročil", "kabel-brzojavk" itd. Detektivi so udrli v pisarno Seymour & Seymour, kjer so našli natančne prepise vseh naročil in kabel-brzojavk, ki jih je Morganova družba dobila od francoske vlade. Prepisi so bili vsi izdelani na Seymour & Seymour pisalnem papirju.

Te papirje so potem prodajali drugim municijskim družbam, da so Morganovo družbo nadzorovale koliko kupijo dela z evropskimi vladami, po kakih ceni daje blago in koliko dobika napravi. Vsa naročila in brzojavke je preskrbel nek Morganov uradnik. Koliko so za to delo dobili, zdej še ni znano.

To je večeraj izpovedal newyorkški policijski komisar Woods, ko se je od njega zahtevalo, da pojasni zakaj policija prisluškuje in kontrolira telefonske pogovore.

Boji pred Verdunom.

Francosi so zavzeli važno pozicijo na višini št. 304. — Nemci pripoznajo, da imajo velike izgube.

Pariz, Francija, 18. maja. — Dnevna in nočna poročila francoskega generalnega štaba naznanjajo, da so se artiljerski in kavalerijski boji pri Verdunu obnovili.

Francosi so odbili številne nemške napade in osvojili važne pozicije na višini št. 304.

Poročilo se glasi: — Okoli pete ure je naše pozicije pri Avocourtu in na višini št. 304. sovražnik uprizoril močne napade. Naši oddelki strojnih pušk so Nemece poslali nazaj z velikimi zgubami. — Baje se ni niti ena petina napadalcev vrnila na svoje prvotne pozicije.

Francoski aeroplan je vrzel v noči od 16. na 17. maja na postajo Metz več bomb, ki so napravile veliko škodo na progi.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Nemška uradna poročila glede verdunskih bojev naznanjajo, da so Nemci zavrnili vse francoske napade na višini št. 304. in da Francosi niso zavzeli na tej višini nikakih pozicij.

Francosi se poslužujejo pri Verdunu groznih plinovitih bomb, ki imajo grozne učinke na naše čete, klju btemu, da nosijo na obrazih proti-plinske krunke.

"Dubrovnik".

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Glasom avstrijskega uradnega poročila je bilo na parniku "Dubrovnik", ko ga je potopil nek sovražni podmorski čoln, devetnajst oseb, med njimi več žensk in par otrok. Iz morja so potegnili tri ženska trupla.

Na parnikih "Electra" in "Zagreb", ki ju je pred kratkim ravnatelj torpediral sovražni podmorski čoln, se je nahajalo tudi več civilnih oseb. Parniki so bili buje potopljeni, ne da bi se jih preje posvarilo.

Avstrijska vlada bo tozadevno pri vseh nevtralnih vladah vložila tozadevni protest.

Še več Kruppovih tovarn.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Tvrdba Krupp je v okolici Monakovega kupila več zemlje, na kateri bo zgradila še par tovarn za orožje.

Krupova naprave v Essen obsegajo na 150 akrov zemlje. V teh tovarnah dela okoli 60,000 delavcev.

Mehika in Zdr. države.

Mehiški finančni stražniki so ustrelili ameriškega podčastnika. — Funston se bo posvetoval s konzulom.

El Paso, Tex., 18. maja. — Harry Furman, podčastnik oddelka strojnih pušk 23. infanterije, je večeraj padel, ko so mehiški finančni stražniki blizu Juareza streljali nanj.

General Gavira, tamošnji mehiški poveljnik in več drugih mehiških višjih častnikov in uradnikov je izjavilo, da je bil Furman, ko je šel preko meje, opit, kar pa ameriški poveljnik oddelka strojnih pušk zanika in zatrjuje, da je bil popolnoma trezen.

Ameriške in mehiške oblasti so odredile tozadevno preiskavo. Kdo je prvi streljal ni znano. Furman je bil med možstvom in predstojniki zelo priljubljen.

General Gavira trdi, da so ameriški vojaki videli da se je streljalo na Furmana, toda ga niso branili. Koliko je na tem resnice, ni znano.

Brownsville, Tex., 18. maja. — Danes so tu aretirali več Mehikanecov in dva Amerikanca, ki so poskušali utihotapiti municijo preko meje za mehiške bandite. Prepeljali so jih v El Paso, Tex., kjer bodo prišli pred sodnijo.

El Paso, Tex., 18. maja. — General Funston je pozval na mejo vse ameriške konzule v Mehiki, da pridejo drugi teden v El Paso, da se bo mogel informirati o raznih razmerah, ki vladajo zdej v Mehiki. — Konzuli v notranjosti Mehike niso pozvani, temveč le oni, ki niso preveč oddaljeni od meje.

Austin, Tex., 18. maja. — Jutri zjutraj bodo obesili dva bandita, ki sta se udeležila napada na ameriška mesta ob Rio Grande. — Governor Ferguson jih ni hotel pomilostiti.

Schwab bo razširil svoje tovarne.

South Bethlehem, Pa., 17. maja. Schwab bo poleg svojih sedanjih tovarn sezidal še par poslopj, ki bodo stali \$500,000. — To morata storiti radi tega, ker v teh napravah ne more izdelati toliko orožja, za kolikor ima naročil.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRAJNSKO, ŠTARJSKO, ISTRSKO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGREŠKI bližje 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospеле v roke prejemnikov ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom, ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:			
K.	\$	K.	\$
5....	90	120....	17.40
10....	1.80	150....	19.35
15....	2.75	180....	20.30
20....	3.65	190....	21.75
25....	4.50	200....	23.20
30....	5.40	170....	24.65
35....	6.30	180....	26.10
40....	7.20	190....	27.55
45....	8.10	200....	29.00
50....	9.00	250....	36.25
55....	9.90	300....	43.50
60....	10.80	350....	50.75
65....	11.70	400....	58.00
70....	12.60	450....	65.25
75....	13.50	500....	72.50
80....	14.40	550....	79.75
85....	15.30	600....	87.00
90....	16.20	650....	94.25
95....	17.10	700....	101.50
100....	18.00	750....	108.75
110....	19.80	800....	116.00
120....	21.60	850....	123.25
130....	23.40	900....	130.50
140....	25.20	950....	137.75
150....	27.00	1000....	145.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovjših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dopne na mpač pomeni par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roko, se pri nas cene morda že večkrat spremenijo.

TVRDBA FRANK SARBER.
30 Cortlandt St., New York, N. Y.

Avstrijske čete v ofenzivi. Obstreljevanje laških mest.

AVSTRIJCI SO BAJE KONCENTRIRALI NA 35 MILJ DOLGI FRONTI PREKO 300,000 MOŽ. — NEKATERI PRAVIJO, DA NAMERAVAJO AVSTRIJSKE ČETE VDRITI V SEVERNO ITALIJO. — VROČI ARTILERIJSKI BOJI OB SOŠKI FRONTI. — AVSTRIJSKI ZRAKOPLOVCI. — PARIŠKA POROČILA. — NA ITALJANSKO BOJIŠČE SO DOSPILI RUSI. — AVSTRIJA IN RUMUNSKA.

Zeneva, Švica, 18. maja. — Iz Inomosta poročajo, da se še nikdar niso vršili med Avstrijci in Italjani tako vroči artilerijski boji kot se vrše zdej v dolini Sugana in pri Roveretu. Avstrijske čete so stopile na celi črti v ofenzivo.

V okolici Gorice in Tržiča imajo Avstrijci vse polno težkih baterij. V tem odseku se baje nahaja tudi glavni stan nadvojvode Friderika. Avstrijske čete v Adamello gorovju so dobile velika ojačenja.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Pred par dnevi se je začela ob celi italjanski fronti velika avstrijska ofenziva. Ob celi fronti se vrše vroči artilerijski spopadi.

Uradno poročilo se glasi: — Na Doberdobski planoti smo razstrelili zadnje dni več min in precej napredovali. Italjani so bili v tem delu vprizorili par vročih napadov, toda avstrijski polk št. 43 jih je pogнал nazaj z ročnimi granatami.

Vročna artilerijska bitka se bije pri Gorici, Tolminu in Boveu. Italjani tudi ponoči napadajo.

Včeraj zvečer so obstreljevali avstrijski zrakoplovi Benetke, Kormin, Videm, Mestre in Cividale. Zrakoplovi so povzročili največjo škodo v Vidmu.

Amsterdam, Nizozemsko, 18. maja. — Na 35 milj dolgi fronti med Avstrijo in Italijo, so koncentrirali Avstrijci 200,000 vojakov ter začeli s splošno ofenzivo. Avstrijske čete skorajgotovo nameravajo vdreti v Severno Italijo.

Z Dunaja dozdaj še ni bilo oficijelno sporočeno, kaj je pravzaprav cilj te ofenzive. Vojaški strokovnjak berlinske "Morgen Post" piše:

— Avstrijski uspehi so veliko več kot pa samo lokalnega pomena. Vse avstrijske in italjanske čete od Soče pa do Gardskega jezera so v boju.

Avstrijci so v dva dni trajajoči bitki več dosegli kot pa Italjani od začetka vojne.

Pariz, Francija, 18. maja. — Vladni krogi z veliko vneto zasledujejo ofenzivno prodiranje avstrijskih čet. Nekateri so mnenja, da nameravajo avstrijski generali vdreti v italjansko nižino.

Rim, Italija, 18. maja. — Italjanski generalni štab poroča, da so Italjani odbili vse avstrijske napade in poglani sovražnika nazaj.

Zeneva, Švica, 18. maja. — Na italjansko bojišče je baje dospelo nekaj ruskih čet. (Tudi te "ruske" čete so skoraj gotovo srbske z otoka Krfa. Op. ur.)

Rim, Italija, 18. maja. — Ob italjanski obali se je pojavil večeraj precej močan potres, ki je povzročil veliko škodo. Najbolj sta prizadeti mesti Rimini in Casena.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Iz Aten poročajo, da so francoske čete zavzele utrdbo Dowa Tete in da je grška vlada vložila proti temu odločen protest.

Ker Grška noče dati zaveznikom na razpolago železnic, bodo transportirali Srbe z otoka Krfa po morju v Solun.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Avstrijska in rumunska vlada sta večeraj podpisali pogodbo. Ta pogodba vsebuje skoraj iste točke kot jih vsebuje pogodba med Nemčijo in Rumunsko.

Rumunska bo eksportirala večino svojega žita v Avstrijo in v Nemčijo.

Pariz, Francija, 18. maja. — Zavezniške čete so začele s splošno ofenzivo ob macedonski fronti. Artilerijski spopadi se nprestano vrše, dočim stopa infanterija le bolj poredkoma v akcijo.

Bolgari so se morali že na par mestih z velikimi izgubami umakniti.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Avstrijska admiraliteta naznanja:

13. maja se je pojavil nad Valono v Albaniji oddelek avstrijskih zrakoplovov in začel obstreljevati mesto. Povzročena škoda je precejšnija. Kljub temu, da s obile italjanske baterije nprestano v akciji, so se vsi zrakoplovi nepeškodovani vrnili.

Atene, Grško, 18. maja. — Grški ministrski predsednik Skuludis je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu sledeče:

— Zavzetje grške utrdb Dowa Tete bo napravilo na prebivalstvo zelo mučen utis. Grki, ki so zaveznikom dozdaj le malo zaupali, jim bodo v prihodnje še manj.

GLAS NARODA

(Slovenje Daily) Owned and Published by the SLOVENIC PUBLISHING CO. (a corporation) FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko in Canada \$5.00 pol leta 2.50 ...

GLAS NARODA ("Voice of the People") Published every day except Sundays and Holidays. Subscription yearly \$5.00.

GLAS NARODA 22 Cortlandt St., New York City. Telefon 4687 Cortlandt.

Nashe napake.

Lahko recemo, da smo Slovenci razen Čehov najkulturnejši slovanski narod. Da smo se toliko povzpeli, je pripisati naši vstrajnosti in žilavosti, da pa nismo še bolj napredovali, smo v prvi vrsti sami zelo veliko zakrivilili.

Vlada se ni za nas nikdar posebno brigala, to se pravi, tedaj ne, ko bi nam morala kaj dati. Upoštevala nas je samo takrat, ko je bilo treba kaj dobiti od nas.

Izobraževali smo se večinoma sami s svojimi sredstvi. Le malo jih je med nami, ki nimajo veselja do napredka in učenja. Ker nismo dobili šol, smo si jih morali sami zidati, izobraževali smo se potom časopisja in knjig. Pri nobenem drugem narodu ni opaziti tako rapidnega napredka, kot smo napredovali mi zadnjih petdeset let.

Vsak, kdor nam je le mogel, nam je metal polena pod noge. Polena so prav dobro zadrževala svoj cilj, toda nas niso prestrašila. V zavesti, da smo navezani le na samopomoč, da smo obdani okoliinokoli od samih nasprotnikov, smo stopali pogumno naprej in dosegli veliko lepih uspehov.

Če bi nam šla vlada tako na roko kot je šla Nemcem in Madžarom, bi bili lahko zadovoljni s svojim položajem. Naši uspehi bi se lahko podnesorili in dandanes bi našim vojakom ne bilo treba umirati za onega, od katerega niso ničesar dobili.

V prvi vrsti je ovirala naš napredok avstrijska vlada, v drugi pa strankarstvo, ki je poglavo med nami zelo močno koreninilo in se je začelo bujno razvijati.

Pred vojno je bilo posebno na Kranjskem veliko število strank. Klerikalci, liberalci, socialisti. To so bile tri glavne. Vsaka se je delila zopet na dve ali tri. Bili so klerikalci, ki so vlekli z vlado, in liberalci, ki so bili proti njej. Liberalci, ki so bili prijatelji socialistov in taki, ki so bili njihovi najhujši nasprotniki. Nobene vavice ni bilo, v kateri bi ne bili prevaleci najmanj dveh političnih priručnikov.

Vsaka stranka je vlekla na svojo stran in niti tedaj se niso mogle zediniti, ko je šlo za skupno korist slovenskega naroda. Meseca septembra leta 1908, ko so Nemci javno pokazali, kakšno mnenje imajo o nas, ko je rdečila ljubljansko ulice po nedolžnem prelita slovenska kri, so delali previdni možje vseh strank na to, da bi se Slovenci združili in že vsaj tedaj, ko bi šlo za splošno korist vseh skupaj, skupno nastopili.

je bolj črtil klerikalca kot pa skupnega nasprotnika Nemea. Kar so napravili liberalci, ni bilo v očeh klerikalcev nič vredno, če so bili klerikalci za korak naprej, je bila sveta dolžnost vsakega liberalca, napeti vse sile, da se jih potegne nazaj.

Vladni gospodje so si meli roke in se zadovoljno smejali. Skoraj vselej so držali z onimi, ki je bil na napačnem stališču. Zadnji čas nam je vlada pustila celo malo prostosti, češ, saj ni treba stati vedno z bičem nad njimi, ker se bodo takokalitako umirili v tem strankarskem boju.

Toda kljub temu in ne glede na žalostne razmere, ki so vladale pri nas, je bil napredek precejšen. Vprašanje nastane, kaj bi lahko dosegli, ako bi bile vse slovenske stranke že vsaj tedaj edine, ko bi se šlo za splošno korist slovenskega naroda? Že vsaj enkrat na leto ali pri kaki drugi važnejši priliki naj bi se sestali voditelji strank in skupno ukrenili kaj dobrega. Toda o tem ni bilo niti govora.

Nasprotniki so nas ogrožali od severa, zapada in vzhoda, prav dobro smo vedeli, kakša nevarnost nam preti, pa se jim nismo dovolj močno postavili vbran. Zdaj so gotovo že vsi uvideli, kako brezplodno so bile te borbe. Zdaj je poenotilo tisto veliko nasprotstvo in sovraštvo. Bog ve, ali bodo po vojni toliko pametni, da ga ne bodo obnovili. Ako ga obnovijo, je usoda našega naroda zapečatena.

Dopisi.

Pigeon Creek, Ala. — Delavske razmere so take, da ne vem, kako bi rekel; zasluži se precej, toda treba je tudi garati, da nam teče s čela. Pa kaj se hoče, saj smo zato vsvarjeni, da delamo, ako nočemo lačni okrog pohajkovat. — Pretekli mesec smo se dobro imeli na svatbi g. Jožefa Ariha, ki se je poročil z gospico Filipko Gubac. Ženin je doma iz Gerova pri Čabru; nevesta je pa menda tudi s hrvatsko-slovenske meje. Na svatbi je bilo precej Slovencev in Hrvatov. Zabavali smo se imenitno. Dasi je Alabama "suha", smo vseno imeli pred seboj polne čaše. Novemu paru obilo sreče in zadovoljnosti v novem stanu. Rojakom širom Amerike pa slovenski pozdrav! — John Ožbolt, Bajnc.

Aurora, Nev. — Pred kakimi petdesetimi leti je bilo tukaj par tisoč prebivalcev, kar še danes pričajo številne podrtje hiše. Danes je pa tukaj samo okoli sto prebivalcev, katerih glavna obrt je rudništvo; tu je neznan rudnik z zlatom in srebrnom. Plača je sicer dobra, toda zato je tudi življenje toliko dražje. Pomislite, jedemnovce stane 15 centov kozarec! — Naj opišem na kratko moje in mojega prijatelja J. P. potovanje iz Californije v Nevado. Ko sva prišla v Mason, Nev., z upanjem, da bova dobila kako delo, sva bila zelo razočarana, ker tamošnji rudniki vsi spijo spanje pravičnega. Nato sva mislila po železnici naprej, toda pregovoril je naju neki avtomobilist, češ, da bova v tem in tem kraju gotovo dobila delo, da sva šla z njim. Vožili smo se po nevadskih prerijah, burja je brila, sneg je mel, hiše nikjer nobene in sevoda tudi kakšne žive duše ni bilo videti; in bali smo se, da bo avtomobil odpovedal službo. Toda z božjo pomočjo smo vseeno srečno prišli v to-le podrtje mesto in sva jaz in prijatelj J. P. res dobila delo. Nikdar ne bom pozabil te vožnje za delom. Tu še zdaj snega leži; pravijo, da ostane ponavadi do julija. Pozdrav vsem rojakom! — John Bartol.

Dozvoljenje Anglije. Angleška vlada na protest Združenih držav dovolila ameriškem Rdečemu križu in Odboru za podporo poljskega ljudstva pošiljati jedila in obleko v Poljsko; pošiljatev ne bodo ovirali.

Irski vojaki za Anglijo? Ko se je pričela irska revolucija, so metali nemški vojaki iz zakopov irskim vojakom listke sledče vsebine: — Iraka je v revoluciji. Angleški topovi streljajo na vaše žene in otroke. Sir Roger Casement usmrčen. Vrzite proč vaše orožje. Mi vam kličemo "dobrodošli!"

Ali pa: — Ako vi ne boste streljali, mi tudi ne bomo. Irski so jim odgovorili s klici: "Živio Anglijo!"

Združene države in Anglija.

Novica iz Washingtona, da bo predsednik Wilson poslal Angliji in njenim zaveznikom "ostro in odločno" noto radf zaplenjevanja in pridrževanja ameriške pošte, kakor tudi radi angleške blokade, ki ovira trgovino nevtralnih držav, je skoro v vseh ameriških krogih povzročila neko zadovoljstvo in odobravanje.

Baje bo "ostra in odločna"; tako vsaj pravijo državnim uradnikom, predno so jo videli. Znano je, da so Združene države poslale Angliji, glede oviranja in zaplenjevanja pošte, že par not in protestov, ki pa niso imeli niti najmanjšega uspeha, največkrat — washingtonska vlada še odgovora ni dobila. Predsednik Wilson in drugi visoki uradniki v Washingtonu se radi tega niso popolnoma nič razburjali ali zgražali, temveč bili so mirni in navidez zadovoljni.

Nemško časopisje, nemški Amerikanci, Nemci in oni, ki želijo bogve iz kakih vzrokov Nemčiji zmago, so se izražali, češ, poglejte Wilsona, proti Nemčiji in Avstriji tako odločno nastopa in ji ma grozi s prekinjenjem diplomatskih zvez, napram Angliji pa ne ukrene niti enega odločnega koraka. Nekateri so pa še pristavili:

— Pa kaj se temu čudimo, saj vemo, kam pes tace moli. Angleški denar ima moč v Washingtonu! Ti ljudje so predsednika direktno obdolžili "graftanja". Kdor pa trezno premisli in ne gleda samo na eno stran, morda vidi, da ako ne bi bilo številnih nemških grozodejstev kot potop "Lusitanije", "Arabica", "Ancone" in drugih, bi ne bilo treba vladi Združenih držav Nemčiji pošiljati dolgih not, na katere je Nemčija vedno odgovorila: "obljubljani, da ne bom več" in je naslednji dan zopet potopila parnik na isti način, bi bilo danes že tudi skoro gotovo drugače glede angleškega zaplenjevanja pošte in blokade. Da tega še ni, je toraj kriva edino Nemčija.

Nemčiji se je iz ostrih ameriških not očitno norčevala. Odgovorila je, da bo vsem zahtevam popolnoma vstrelja, fakično so pa njena nepostavna potopljanja parnikov postajala vedno pogostejša in brezobzirnejša. Ali ni to norčevanje?

Ako bi vlada Združenih držav poslala Angliji kako ostro noto takrat, ko še Nemčija ni respektirala njenih zahtev, ki so bile ob enem tudi mednarodne postavbe, bi se Anglija lahko ravno tako rogala ali se bolj, ne da bi ji mogel kdo kaj zameriti. Saj to je čisto logično in samoobsesbi razumljivo. Ali ni tako tudi v navadnem življenju? Kdo se boji moža, ki nekaj zelo odločno zahteva, ki pa ni z istimi zahtevami pri drugih ljudeh dosegel nikakega uspeha in spoštovanja?

Toraj je bilo dolžene predsednika in njegove administracije da je enostranska, namreč strogo proti-nemška in čisto pro-angleška, popolnoma krivo. Predsednik je moral najprej z Nemčijo zaključiti račune, ki so mnogo večji kot pa oni od Anglije.

Res je, da ne moremo odobravati postopanja zaveznikov glede pošte, ker smo s tem sami precej na škodi, ker ne dobimo važnih trgovskih in osebnih pisem. Toda pomislimo kdaj bodo dobili Amerikanci — bodimo nepristranski! — ona pisma, ki so se pogreznila na dno morja na "Lusitaniji" in drugih parnikih. Pa kaj pošta; potopilo se je tudi na stotine nedolžnih otrok, žen in civilnih mož, med njimi približno 180 Amerikancev.

Ali ni toraj Nemčija veliko večja zločinka kot Anglija? Z Nemčijo je bilo treba najprej poračunati, potem pa šele, ko so ti računski sklenjeni, bo ameriška vlada lahko nastopila — proti Angliji, češ, ono smo ukrotili, zdaj pa še ti nehaj s trojimi nepostavnostimi! V slučaju, da bi Anglija zavzela isto stališče, kot ga Nemčija pri odgovorih na ameriške note, potem lahko tudi njen Wilson zagrozi z nečem, kot je Nemčiji zvez; namreč zavstavi lahko pošiljanje municije. Novica iz Washingtona o protestu proti Angliji nas je navdala z upanjem, da se bodo dosežanje poštne razmere izboljšale, ako ne čisto, vsaj deloma.

Ko že govorimo o starih, ki se ticejo Združenih držav in Anglije, naj obenem tudi omenimo nekaj o mnenju Amerikancev, pravih Amerikancev, in s katerimi vojskujočimi se državami so njih simpatije. Pisec tega članka je imel nedavno priliko govoriti z nekimi mladimi, zelo izobraženimi Amerikancev. Na vprašanje s kom simpatizira, z Anglijo ali Nemčijo, je odgovoril: — Z Nemčijo, se razume. — Z Nemčijo? — Gotovo da! Ali naj mi Amerikanci, ki smo res le Amerikanci, simpatiziramo z Anglijo, ki je že toliko in toliko zla naredila Ameriki? Pomisliti se mora, koliko ovir so Angleži delali našim pradedom, ko so se prvi naselili tu, da se niso mogli razvijati kot bi se spodobilo. Sploh je pa znano, da je Anglije resen namen Združenim državam škodovati kjerkoli ji bo mogla; to vidimo danes pri angleški blokadi. S to blokado ima res Anglija glaven namen sestradati Nemčijo, toda poleg tega se Angležem tudi radosti sree ko vidijo, da vsled tega trpi naša trgovina. — Simpatiziramo pa Amerikanci s Francijo, Belgijo in Srbijo in jih pomilujemo. Ako bi se bila ta vojna med Nemčijo in Francijo, ali Nemčijo in Rusijo, bi gotovo vsi privoščili zmago Franciji, oziroma Rusiji. Toda zdaj pa, ko se sedajna vojna bje takorekoč med Nemčijo in Anglijo, je vsakega pravega Amerikanca želja, da bi bila Anglija poražena. Kake posledice bo imela eventualna nemška zmaga na Evropo, nas ne briga; vemo le toliko, da bi bil angleški poraz blagoslov za Ameriko.

Tako se je odrezal Amerikaneec. Mislimo, da se egoistični ameriški značaj popolnoma zrcali v tej izjavi.

— ič.

Gospodarski pregled.

— Kako je v Bolgariji? Pomladansko vreme je tam za setev zelo ugodno. Sicer je bilo manj padavine, vendar se nadejajo, da bodo precej povoljno polje obdelali. Vlada je v to svrhu marsikaj dobrega ukrenila. Skrb za pravočasno obdelanje polja je v prvi vrsti poverila kmetijskim zadrugam in županovstvu. V zasebnih krajih pa bo vojaštvo setev in drugo izvršilo.

Nakupovalne družbe centralnih sil pa pridno tam nakupujejo koruzo in krmila in se že izvažajo poleg teh tudi jajca (100 vagonov), kože itd. Uvaža se pa zadnji čas manj, ker so se izvozne prepovedi zveznih držav razširile tudi na več novih predmetov. Pomanjkanje kave, kakoa, sladkorja in riža je tudi tam radi tega vedno bolj občutno.

V Nemčiji že zdavnaj kupljen sladkor še dosega ni dospel tja. Radi tega si bolgarske sladkorne tovarne še posebno prizadevajo, da bi kmete navdušile za produkcijo sladkorne pese. Nadejajo se, da se bo 150.000 dekarjev polja zanj odločilo, ker njih prizadevanje tudi poljedelsko ministstvo podpira.

Tudi usnja tam zelo primanjkuje in se po 33 levov 1 kilogram plačuje v trgovini na debelo. — Petroleja imajo še precej, a razpečarvati ga ne morejo, ker jim manjka prevoznih vagonov, tako da so radi tega iz marsikje po deželi brez luči in celo tudi v Sofiji. Pred vojsko so rabili ruski in ameriški petroleji, sedaj pa rabijo izključno rumunskega.

Ogrska vlada zahteva tudi za kavine pošiljatev transportno dovoljenje. Omejila je tudi poštno-paketni promet ne le glede kave, ampak tudi glede fižola, graha in leče. Tamkaj tudi snuje, kako bi odpravili ali vsaj omejili število krajevskih semnje. Poljedelski minister je to vprašanje že l. 1912. sprožil v trgovskem ministstvu, češ, da v moderni trgovini semnji niso take važnosti in koristi, pač pa iz splošno ekonomičnega stališča — škodljivi, ker se izguba na času in delu vsled pohajanja semnjeve ne da pokriti s tem, kar koristijo. Osobito se pa ta zguba kaže ob času vojske, ko delavnih moči tako manjka. Radi tega bodo prepovedali izdajati dovoljenja za nove letne ali tedenske semnje, število obstoječih pa bodo reducirali in na nedelje priložili.

— V Nemčiji bo tudi nakup kave v znanjih državah prevzela nakupovalna centrala. Domače zaloge bodo popisali in zaplenili ter sorazmerno po državi trgovcem v nadaljno prodajo porazdelili. — Avstrijska vlada si zelo prizadeva, da bi se čim več rastlinskega olja produciralo v državi. Radi tega se je dogovorila z tovarnami za olje, da da kmetom na razpolago potrebno seme, ki se jim bo po žetvi vrnilo. Določila se je prevzemna cena K 100 z aq. ki ostane tudi za slučaj miru. Tovarne so se zavzele, da bodo tudi dobro ohranjeno slamo od kmetov prevzele po 10 K q. Ministrstvo je izdalo tozadevno knjižico v poduk producentom, ki se lahko dobi iz ministrske knjižnice. — Na Češkem popis krompirnih zalag slabo kaže. Radi tega je vlada odredila, da se sme le 18 q semenskega krompirja za 1 ha porabiti. — Švedska je strogo prepovedala izvažati škrob. — Sladkorna centrala je izdala na producente sladkorne pese okoliščine, v kateri jih pozivlja, da preko vseh ovir čim največ polja obdelajo za peso, ker s tem si zagotovijo tudi važno vlogo za po vojski v narodnem gospodarstvu in tudi domovini ob tem ugodnem času zelo opomerojo. uleubai,

Pomanjkanje premoga v Španiji. Vsled vojne je dovažanje premoga iz drugih dežel v Španijo zelo pomehalo, vsled česar je dežela v velikih zadregah. — Glasov španskega kostumnega poročila je leta 1915 od drugod premoga 1.595.028 ton. l. 1914 pa 2.313.630 ton; toraj 718.602 ton manj. Zdaj so Španci pričeli kopati iz svojih ovov, iz katerih ga pa ne morejo toliko dobiti, da bi odgovarjalo njihovim potrebam.

— ič.

— ič.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znanecm žalostno vest, da mi je dne 10. maja odvzela neoprosna smrt mojo nepozabljeno soprogo

FRANČIŠKO JAREC, rojeno Zupanec. Zemeljske ostanke ranjke smo izročili materi zemlji dne 13. maja po katoliškem obredu na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu. Ranjka zapušča dva brata in sestro tu v Ameriki. dva brata in dve sestri ter starše pa v starem kraju.

Tempotem se iskreno zahvaljujem vsem onim, ki so mi bili v pomoč za časa žalosti ter ranjke, spremili k večnemu počitku. Ostanje naj vsem v dobrem spominu. Tebi, ljubljena, pa naj bude lahka tuja zemlja! Simon Jarec, zalujoči soprog. Brooklyn, N. Y. (18-20-5)

Mu bo veselje napravil. — Sem slišal, da se bo vaš nečak oznil. — Mu bodele kako veselje napravili? — Da, brzojavil mu bom, da sem nevarno zbolel.

Otroci. — "Billy, ali si si umil roke, kot sem ti naročila?" — "Da, mama!" — "Res?" — "Moja častna beseda!" — "Pokaži!" — "Mama, ali se ne zanesesh na mojo častno besedo?"

Mi vam pomagamo. Da se bodele zamogli tudi vi okoristiti s električno razsvetljavo, naredimo vam sledečo ponudbo: Mi hočemo plačati vse stroške za napravo električnih luč v vaši trgovini, kakor tudi od zunaj velike svetilke in električne zneke. Potem nam vrnete v malih tedenskih ali mesečnih obrokih. Ali zamore biti boljša ponudba? Telefonajte ali pa pridite danes. The New York Edison Company At Your Service. General Offices: Irving Place and 15th Street. Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public: 424 Broadway, 124 Delancey Street, 10 Irving Place, 124 West 43d Street, 27 E. 125th Street, 362 E. 149th Street. *Open until midnight.

Nek vzrok mora biti, da vsak Slovenec kupi svoj Phonograph in plošče v naši prodajalni. Vzrok je ta: Ker je to slovenska trgovina. Ker damo mi našim odjemalcem najugodnejše pogoje. Ker imamo mi najboljšo zalogo strojev in slovenskih plošč v zapadni Pennsylvaniji. Ker se vsadko počuti domačega v tej prodajalni. Z enim samim obiskom se bodele prepričali o tem. Ker mi prodajamo Phonographe in plošče celo na obroke po 50 centov na teden, kar pač lahko vsakdo zmore. Nič ne naj ne prikrati sebi kakor tudi ne svoji družini tega veselja in zadovoljstva, ki je združeno z lastovanjem gramofona, posebno, če se potroši za vs to zabavo le par centov na teden. Pridite in obiščite nas in naš slovenski vodja vam bo z veseljem razložil vse pogje in če ne morete priti osebno, potem pišite po naš katalog. Mi imamo Columbia stroje od \$15.00 naprej do 200 dolarjev. Mi imamo največjo in najboljšo zalogo slovenskih plošč v zapadni Pennsylvaniji. Tukaj navedemo nekatere izmed mnogih: E 1009 Držimo skupaj. Polka hitra. Sezidal sem si vinski hran. E 1636 Polka na poskok. Tiček in tičica. Narodni napjev. E 1621 Veseljaška polka. Natotimo v čase svoje. E 1826 Krsten bofer. Rajbniku zvenitvanjsku pismu! E 1827 Kolu na Balkanu. Cirkus "Zavavita" (z godbo). E 1828 Naše babnce. Oj Prešern, kje je poezija tvojga časa! E 6121 Kako je Jerala "frajtar" postal. Na shodu ljubljanskih. Seveda poleg teh imamo še na stotine drugih plošč, ki jih pa ne moremo tu navesti radi pomanjkanja prostora. Ako, nam pišete po linenih vseh plošč, ga vam takoj pošljemo popolnoma zastonj. Ni vam potreba poslati denarja vnaprej, mi vam pošljemo plošče C. O. D. bodisi kamorkoli v Združenih Državah. PITTSBURGH PHONOGRAPH COMPANY, 1331 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Zdravje moč in krepost. MOŽEM IN ŽENAM. ZASTONJ Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju. Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je sifilis ali zastupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarinih organih, vspešno zdravijo privatno doma in z majhnimi stroški. Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in slične teškoče. ALI TRPITE na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smarčica sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, osemoglost ob jutrib, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazn, bojazn in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči. Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoče; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravja, moči in tvečnosti, da se zopet močje. Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Citajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo. Pošljite ta kupon še danes. DR. J. RUSSELL PRICE CO., 51000 Madison & Clifton Sts., Chicago, Ill. Cenjeni doktorji: — Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto. Ime ..... Stav. in ulica ali Box No. ....

Kratka zgodovina naše nove domovine.

BOJ ZA NEODVISNOST.

Leta 1774 je kralj, ko so stopile v veljavno massachusettske "neprerušljive" določbe, imenoval za vojaškega generala v Mass. generala Gage. V Boston je prišel maja meseca 1774 in pozval ljudske zastopnike, da bi se konec oktobra v Saluemu sešli; toda se je, ko je šli, od jezic kolonistov, premislil in hotel zborovanje preključiti in se zapri v utrjen del mesta v Boston Neck. Ljudski zastopniki so se pa zbrali kljub temu, da je general zborovanje preključil, češ, da se shoda ne more brez razpustitve, da se sestane. Imeli so seje v Salemu, potem v Concordu in Cambridge-u. V Cambridge-u so izvolili "obrambni odbor", ki je imel nalogo zbirati vojske in preskrbeti večjo množico streljiva, ki bi ga lahko potrebovali v katerikoli slučaju.

Mesec pozneje so pri neki seji sklenili, da se preskrbi še 12.000 mož. Pozvali so tudi sosednje kolonije, da mobilizirajo vsaj 20.000 mož.

Med tem časom ko so zbirali vojske in jih vadili v orožju, so pa drugi spravljali skupaj municijo in jo skladali v skladišča v Concordu, Worcesteru, Salemu in nekaterih drugih mestih. Ko je general Gage to v aprilu leta 1775 zvedel, je hotel poslati v Concord 800 angleških vojakov in jim naročiti uničiti vse streljivo. Gage je želel, da bi ostala njegova namerna tajna, toda kolonisti so jo izvedeli, in naročili svojim vojakom, da so pripravljani.

Angleški vojaki, ki jih je Gage hotel poslati v Concord, so korakali skozi majhno vas Lexington, kjer so jih iza hiš, dreves in grmovja napadli kolonijski vojaki in jih deloma pomorili, druge pa nazaj zapodili. Celo noč so Angleži bežali in drugega dne ob solnčenem zatonu prišli v Boston. Kolonijski vojaki so pa drli za njimi, med potjo so se jim pridružili še drugi in 20. aprila je bila pred Bostonom velika množica revolucionarjev, ki je obkolila Boston in imela tako v mestu zaprto angleško armado in gubernerja.

Ko so to zvedeli kolonisti v Vermontu, so pograbil za orožje in 10. maja 1775, pod poveljstvom Ethana Allena, zavzeli trdnjavo Ticonderoga.

Čitatelji se še gotovo spominjajo da so delegati na prvem kongresu leta 1774 v Philadelphiji sklenili 10. maja 1775 se spet sestati, da bodo videli kak uspeh bodo imeli njihov protesti.

Predno so se pa sešli, se je zgodil oni napad na angleške vojske, ki so imeli namen razstreliti kolonijske municijske zaloge, kolonisti so par dni pred zasedanjem kongresa obkolili Boston in cela Nova Anglija je bila v orožju. Kolonisti so tedaj svoje delegate vprašali kaj naj se ukrene. S tem je postal kongres takorekoč nekaka vlada. Kongres je pričel takrat odločati in je imel v rokah usodo vseh naselbin.

Sklenili so pričeti z revolucijo in enkrat za vselej napraviti konec angleškemu nasilju. Za poveljnika kolonijske armade so izvolili George Washingtona, ki je bil takrat delegat na kongresu. Njega so izvolili, ker je pokazal svoje vojaške zmožnosti v francoško-indijski vojni; in pa tudi zato, ker se jim je zdela sposobno, da je glavni poveljnik iz Virginije, kajti Virginija je bila najbolj obljubena.

Washington je to častno toda odgovorno mesto dne 16. junija sprejel in se 21. istega meseca odpravil v Boston; toda ni bil še na polovici pota, ko je čul vest o Bunker Hillu.

Na ozkem polotoku, severno od Bostona, je bila majhna vas Charlestown; zadaj za vasico pa dva griča. Najbližnji grič Charlestownu je bil Bred's Hill, za njim je bil pa Bunker Hill, s katerega se je lahko videlo na Boston in pristanišče, kjer so stale angleške ladje. Biti gospodar na teh dveh gričih je bilo zelo velike strategične vrednosti. Ko so Amerikanci zvedeli, da namerava Gage griče zasedati in utrditi, so poslali 16. junija ponoči 1200 mož, pod poveljstvom kolonela Prescotta, da bi zasedli Bunker Hill. Prescott je pa namesto Bunker Hilla pomotoma zasedel Bred's Hill in pričel z utrjevanjem. Ko se je zdanilo, so jih Angleži zapazili in pričeli streljati nanj iz ladij. Amerikanci so pa kljub hudemu dežju krogel dele nadaljevali in do poldne skopali zadostno število jarkov ter ustreljali Angleže, ne da bi iz-

strelili kak strel. Gage je poslal proti griču 2500 mož. Ko so prišli skoro čisto do zakopov, katerih ni videli, so jih Amerikanci pozdravili s takim ognjem, da so Angleži bežali na vse strani. Častniki so mostovo komaj spravili skupaj in uprizorili drugi napad. Amerikanec je zmanjkalo municije in so se pričeli braniti s puškinih kopti in kamenjem. Bitka je bila nedoločna.

Angleži so se pa tedaj prepričali, da imajo kolonisti resen namen pričeti z revolucijo.

Dva tedna po tej bitki je Washington prišel k armadi in 3. julija 1775 prevzel poveljstvo. Armada se je nahajala v zelo slabem stanju; brez discipline in dobrega orožja. Toda železna volja in potrpežljivost novega poveljnika, ki je bil tudi izvrsten strateg, sta dosegli, da je svoje vojske izvežbal, discipliniral, dobil dobro orožje in zadostno množico municije, med tem ko je Angleže skoro osem mesecev držal zaprte v Bostonu.

Medčasno je pa kongres, boječ se, da ne bi Sir Guy Carleton, tedanji kanadski gubernier, napadel New Yorka od strani jezera Champlain, poslal dve ekspediciji proti njemu.

Ena, pod poveljstvom Richarda Montgomery-a, je šla ob jezeru Champlain in osvojila Montreal. Druga, pod Benedictom Arnoldom, je šla pa po gozdovih v Maine in z velikimi težavami došla v Quebec, tam se je Arnold pridružil Montgomery-ju in sta v noči 31. decembra 1775 skupno napadla Quebec, takrat najbolj utrjeno ameriško mesto, in ga skoro osvojila. Toda Montgomery je bil ubit, Arnold pa ranjen, in šest mesecev potem je ameriška armada, ker ni imela sposobnih poveljnikov, bežala iz Kanade.

Po osemmesecnem vežbanju in pripravljanju je Washington napadel Angleže in pričelom marca 1776 zasedel višino Dorechester, južni del Bostona. Angleški poveljnik v Bostonu je bil Howe, Angležem ni preostajalo drugega, kot boriti se ali pa izprazniti mesto. Boriti se ni kazalo, ker so bili od vseh strani obkoljeni; na eni strani je bil Washington, na drugi pa Bunker Hill, na katerem se v jarkih ležali Amerikanci. Howe je ker mu drugega ni kazalo, spravil svoje čete na ladje in se 17. marca odpravil z njimi na Halifax. Washington je bil takrat prepričan da bodo Angleži zdaj napadli New York, in je svojo armado razpostavil po gričih v Brooklynu.

V kongresu je 15. maja 1776 delegat Lee predlagal, da se kolonije odpovedo angleški kroni in si ustanove lastno vlado ter tako postanejo samostojne države, toda nekateri delegati so ugovarjali, češ, da bi bil ta korak prebit in bi lahko imel slabe posledice. Zato so to preložili do prvega julija. — Sklenili pa so, da Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, John Adams, Roger Sherman in Robert R. Livingston, ki so veljali za najbolj izobražene moze, spišejo nekako "proglšenje neodvisnosti" in ga imajo pripravljene za vsak slučaj. Predsednik tega odbora je bil Jefferson.

In 4. julija je kongres sprejel Lee-jevo predlogo; in takrat so Združene kolonije postale svobodne in samostojne države.

Zdaj je bilo treba "proglšenje neodvisnosti" sporočiti posameznim državam. Poslali so jim prepisane dokumenta, ki ga je spisal Jefferson in njegov odbor. Pennsylvania je bila prva, ki ga je dobila; namreč 8. julija opoldne. Dokument so prebrali množično, ki se je zbrala na dvorišču državne hiše. Množica je bila zelo navdušena; šli so ven in strgali iznad vrat angleški grb in v znamenje veselja pričeli zvoniti z zvonom, ki je visel v stolpu državne hiše in naznanjali svetu, da "so vsi ljudje enako stvarjeni", in da "je dal Stvarnik vsem ljudjem pravico do življenja in svobode".

Par dni nato je bilo "proglšenje" prebrano armadi, ki se je nahajala v New Yorku.

Washingtonovo pričakovanje, da bodo Angleži napadli N. Y. se je kmalu uresničilo. Še julija meseca se je general Howe utaboril z 25.000 možmi na Staten Islandu. Avgusta je armado premedil na Long Island in se pripravljal na napad na majhno Washingtonovo armado, ki se je nahajala na brooklynskih višinah. Washington je videl, da se ne bo mogel angleški premoči zoperstavljati in je neke meglene noči svoje vojsko prepeljal v New York. Howe mu je bil vedno zapetami in mu sledil po-

Hudsonu iz New Yorka do White Plains; vzel trdnjavo Washington (16. nov. 1776); osvojil trdnjavo Lee; in Washington je bežal s svojimi četami v Newark, N. J.

Med tem ko se je Washington umikal iz White Plains do Haekensacka v New Jersey, je pustil v državi N. Y. v North Castle-u 7000 mož ter jih podredil Charlesu Lee-ju.

Ko je enkrat sam svojo armado srečno spravil v New Jersey, je naročil Lee-ju, da mu sledi, cesar pa Lee ni hotel storiti, ker se mu je zdela Washingtonovo početje nespametno. Ker so Angleži, takrat pod poveljnikom Cornwallisonom, vedno močneje pritiskali za Washingtonovo armado, je bil Washington primoran svoje umikanje nadaljevati. Iz Newarka je šel do New Brunswicka, potem v Trenton in preko Delaware v Pennsylvania.

Lee je šel preko Hudsona v Morristown, kjer ga je doletela kazen za njegovo nepokornost. Neke noči, ko se je nahajal izven svojega tabora, so ga vjele angleške straže in ga odpeljale v angleški tabor. Zdaj je prevzel poveljstvo nad temi 7000 možmi Sullivan, ki je takoj hitel za Washingtonom in se mu pridružil. S tako ojačeno armado se je Washington obrnil in na sveti večer zopet šel preko reke Delaware, korakal v groznen mrazu in snežnem meteu devet milj do Trentona, kjer je napadel sovražnika in odpeljal s seboj 1000 ujetnikov nazaj v Pennsylvania.

Ta zmaga novega poveljnika in njegove vojske je navdala Amerikance z nepopisnim veseljem. Kongres je dal na razpolago večje svote denarja in število pristojlincev se je povečalo. Dne 30. decembra 1776 je Washington znova napadel Trenton in ga popolnoma osvojil.

Medčasno so Angleži v okolici Trentona dobili ojačenje in Washingtonovo vojsko v mestu skoro čisto obkolili. Washington videč, da se ne bo mogel dolgo braniti, je neke temne noči vojsko natihem spravil iz Trentona v Princeton. Cornwallis, angleški poveljnik, ni prejel vedel, da so Amerikanci zapustili mesto, dokler jih niso od zadaj napadli. Angleži so potem šli v New Brunswick, Washington pa v Morristown, kjer je ostal s svojo vojsko celo zimo.

(Dalje prihodnje).

Novice iz Rusije.

Rusko časopisje.

V Petrogradu izhajajoči listi imajo naročnikov kot sledi: "Kopejka" 170.000; "Boržni buletin" jutranja izdaja 52.000; popoldnaska izdaja 119.000, večer na 109.000; "Večerni čas" 135.000; "Selski vestnik" 102.000; "Petrogradski list" 80.000; "Se-dajni čas" 76.000; "Beseda" 45.000; "Dan" 40.000; "Zemščina" 7.000; "Ruski prapor" 3.000; "Petr. buletin" 1.900. — Dalje tiskajo v Petrogradu tednik Ogonek, ki ima nad pol milijona naročnikov. — Največji ruski list je pa "Ruski Svet" (Russkoje Slovo), ki ima nad 800.000 naročnikov.

Kriminali v Rusiji.

Glason ruskih statistik se je število kriminalnih slučajev v Rusiji znižalo skoro do polovice. — To pripisujejo največ splošni prohibiciji. Opaža pa se, da so se zločinstva vsake vrste pričela dogajati med otroci; kaj je temu vzrok, se niso doglali.

Za izobrazbo.

Glavarstva v guberniji Perna so odločila v izobraževalne svrhe 1.200.000 rubljev. Iz te svote se bo porabilo 200.000 za gradnjo novih ljudskih šol; 200.000 za pravno več srednjih šol; drugo pa za izboljšanje razmer v že obstoječih šolah.

Ruska sufragetska liga je v vseh večjih krajih napravila šole, v katerih poučujejo mlade deklice, ki ne smejo biti mlajše kot šestnajst let, v gospodinjstvu, kakor tudi v drugih stvareh.

Zanimanje za napredek.

Vse rusko časopisje se z vsa v nemo zanima za napredek. Prinašajo obširna poročila o novih in starih industrijskih podjetjih, poljedelstvu, živinoreji itd. Iz teh poročil je razvidno, da celo v Sibiriji, ki ima tako neprikladno geografično lego, se opaža vsestranski napredek. To velja zlasti za tomsko in enisejsko gubernijo. Blizu mesta Tomsk je pričela tvrdka Lubnasky and Wecker graditi večje tovarno se je-

ko; in se pričakuje, da bodo z delom gotovi konec septembra 1916.

Večje število višješolcev.

Iz zadnjega letnega izvestja univerze v Moskvi je razvidno, da je bilo na tej univerzi 1. januarja 1916 — 11.184 dijakov, ali 2.055 več kot prejšnje leto.

Razmere na železnikih.

Razmere na ruskih železnikih se najbolj vidijo v sledečem dogodku:

Železniški minister je ob neki priliki potoval iz Petrograda v Čerkas. Po noči so morali na postaji Bahmah ministrov privatni voz pripetiti k drugemu vlaku. Po pomoti so pa delavci ta voz pripeli k napačnemu vlaku; in prihodnje jutro se je pa minister znašel namesto v Čerkasku v — Kijevu. Minister se je malo popraskal za ušesi in pripomnil, da mu je zdaj jasno, zakaj večsah blago, ki je namenjeno v Moskvo pride v Petrograd ali kam drugam.

Podmorski čolni.

Do leta 1905 ni Nemčija imela niti enega podmorskega čolna. — Prvi je bil spuščen v morje 30. avgusta 1905; in tudi takrat so to naredili kot za nekaj poskus; šele februarja 1907 so ga vpisali na mornariško listo.

Pričetkom dvajsetega stoletja, t. j. 1. januarja 1901 so bile samo štiri države, ki so imele podmorske čolne oziroma so jih delale. Največ jih je imela Francija; namreč štirinajst, izmed katerih je bilo samo šest dogotovljenih. Na drugem mestu so bile Združene države, ki so jih imele šest. Potem je prišla Anglija, ki jih je imela šest v delu, pa nobenega dogotovljenega. In četrta je bila pa Italija z dvema podmorskima čolnoma.

Toraj prvi nemški submarin je bil dovršen v jeseni leta 1905; dali so mu ime "U-1"; (ta črka "U" pride od "Unterseeboot"). Strokovnjaki so se prepričali, da je to izvršna naprava, in leta 1907 je nemški državni zbor že dovolil 6.250.000 mark za gradnjo novih podmorskih čolnov. Leta 1910 je državni zbor dovolil še trikrat več, namreč 17.750.000 mark in leta 1913 pa zopet 25.000.000 mark za nabavo nadaljnjih čolnov.

Glason nemškega uradnega poročila je nemška vlada dala za nabavo podmorskih čolnov 133 milijonov 500.000 mark; najbrže pa še več, kajti nemška vlada je vedno manj povedala koliko je izdala za obrambne svrhe kot je pa v resnici.

Pričetkom leta 1914 je bilo vseh podmorskih čolnov, dogotovljenih in v delu, na svetu nekaj čez štiri-sto. Gotovo je, da se je število podmorskih čolnov od takrat vsaj še za enkrat pomnožilo; natančno število ni znano, ker so jih vse države zadnji čas naskrivaj gradile.

Predpisi za potovanje v Nemčijo.

Nemška vlada je postrila obstoječe potovalne predpise glede ustupa v Nemčijo. Bistvene spremembe so sledeče:

1. Za vsak vstop v Nemčijo potreben je nov vizum potnega lista od strani kakega nemškega diplomatičnega ali konzularnega zastopstva.
2. Cesarska zastopstva v inozemstvu smejo le take potne liste vizirati, ki so izdani ali vizirani od pristojne oblasti njih uradnega sedeža, ali ki so opremljeni z vizom v isti deželi poslujočega diplomatičnega ali konzularnega zastopnika dotične države, katere oblast je izdala potni list.
3. Imetelj potnega lista mora priti osebno po vizum potnega lista k uradu.
4. Imetelj potnega lista mora izročiti cesarskemu uradu dve fotografiji, ki odgovarjati fotografiji v potnem listu.
5. Potni list se sme vizirati le, ako je povod in namen potovanja v Nemčijo neoporekljiv in je potovanje potrebno. Potrebo mora imetelj potnega lista vrjetno obrazložiti, pri kupcijskih potovanjih s predložitvijo kupcijskih listin in z navedbo kupcijskih hiš, katere namerava obiskati. Tudi pri potovanjih na obiske svojeve ali prijateljev mora biti dana nujna potreba obiska.
6. Imetelj potnega lista mora s predložitvijo rojstnega lista ali kako morebitne državljanske li-

stine) cesarskemu zastopstvu dokazati, da ni, predno si je pridobil sedanje državljanstvo pripadal nobeni državi, ki se nahaja z Nemčijo ali s katerim njenih zaveznikov v vojni.

Za smeh in kratek čas.

Hrbtenica.
Učitelj je učencem razlagal dele človeškega telesa. — Prihodnji dan je vprašal:
— "Kdo mi zna povedati, kaj je hrbtenica?"
Dolgo se nihče ne oglasi; končno nekdo dvigne roko.
— "No toraj povej ti", pravi učitelj.
— "Hrbtenica je kost. Na enem koncu te kosti sedi vaša glava, na drugem koncu pa vi."

Oče brivec.
"Kaj, ti hočeš poročiti onega gospoda, ki se sam brije? Glej, da mi pojdeš izpod oči, ti nesrečna Špela!"

Ako je tako prijazen.
— Gospodična, ali vas smem poljubiti?
— Da, ako ste tako prijazni.

Tako neumen pa vseeno ni.
— Ali si že slišal? Gospod N., ki je zadnji mesec bankerotil, je znorel.
— Pa menda vendar ni svoje dolžnike plačal?
— Ne, tako neumen pa še vseeno ni.

Preveč.
Učitelj petja: "Gospodična, pojte to vrstico kolikor naorete na lažno — ali pa še lažneje!"

Učitelj petja: "Gospodična, pojte to vrstico kolikor naorete na lažno — ali pa še lažneje!"

Čudna trgovina.

Pred kratkim časom sem šel mimo neke trgovske hiše in sem opazil na oknu napis, katerega sem premišljal več, kot pol ure, predno sem prišel na to, kaj to pomeni; mislil sem si: saj vendar znam čitati, pa tega ne razumem. Pisano je bilo tako-le: Groceries in Vino; po dolgem premišljevanju sem se spomnil, da mora biti to isti prodator, kjer se dobijo v nedeljo popoldne suhe kranjske klobase in kislno vino, in po nadaljnem premišljevanju sem prišel do zaključka, da takim ljudem, kateri pripadajo k družinam, da imajo po dva ali po tri sode kislega vina v kleti in nobenega krompirja, ta napis ne da toliko preglavice kot pa meni. Kadar hočete kupiti hišo, oglasite se pri

JOSEPH ZAJEC

1378 E. 49th St. Cleveland, Ohio.

Tel. Central 6494 R

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

HRVATSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši hrvatski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima izletno prakso v zdravljenu tajnik mehurčice, nefritisa, vnetja v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčitati vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se najize izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavce ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi iztrajavanja samega sebe. Kakor hitro opazite, da vam poturbuje možgan, zmožnost ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.

Bolezni evci, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocele ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi nei avsanjanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Rumatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, škroplje in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled načrte krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. jutraj do 2. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. — Ob nedeljah pa do dveh popoldne. S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne posabite ima in številko!

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.
Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 98, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 836, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Poslanišnice: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. MARTIN IVKO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: IGNAO PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isaler Ave., Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:
Predsednik: MARTIN OBRŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAIL KLOPČIČ, 823 Dawson Ave., E. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: ANTON HOČVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 185, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBRŽGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 187, Forest City, Penna.
Društvene glasilo: "GLAS NARODA"

IŠČE SE ORGANIST
Rad bi izvedel za naslov svojega bratrance MARKA ŽAGAR. Prosim enjane rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Michael Žagar, 1393 E. 53. St., Cleveland, O. (18-20-5)

IŠČE SE
gozdarje za delati drva v Mellen, Wis. \$1.20 za klafiro. Lep les. Charcoal Iron Company of America. (12-25-5) Mellen, Wis.

EDINI SLOVENSKI SALOON
v Duluth, Minn.
Rojakom Slovencev nasnanjem, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 419 Za obilen posest se priporočam. JOS. SCHARABON.

Schlitz

THE BEER THAT MADE MILWAUKEE FAMOUS

Slavno znano "SCHLITZ" pivo zdaj lahko naročite po pošti. **MI POŠILJAMO PIVO** bodisi v katerikoli kraj v Zedinjene države. S tem obvestimo naše rojake, da nam je dana tako ugodna prilika, da lahko pošljemo običajno "SCHLITZ" pivo v katerikoli kraj, kjer se nahajajo.

Cena enemu zaboji piva s 36 steklenicami je ... \$2.50
Cena enemu zaboji piva s 120 steklenicami je ... \$6.50
Zahtevamo le \$1.00 depozita za mali zaboj in \$2.50 za veliki zaboj, da se nam vrnejo prazne steklenice. Seveda, ta depozit potem vrtemo ali ga pa porabimo za naplajo pri prihodnjih naročilih.

Mi plačamo prevozne stroške pri pošiljavanju, kakor tudi če vrnete prazne steklenice.

Kdor je kdaj prej pil "SCHLITZ" pivo, bo takoj naročil, ker kakovost tega piva je poznata in kdor nas bo počastil s prvim naročilom, ne bo potem več pil drugega pijača. Posiljite ček še danes. Pišite v slovenskem jeziku na ta naslov: **PAUL WUESTHOFF COMPANY, 11th & Pike Sts., PITTSBURGH, PA.**

Dalmatinsko-Kalifornijska vinarska zadruga

je edino domače podjetje, ki ima veliko skladišče vsakovrstnega vina in žganja v mestu New Yorku. Vse naše blago je pripravljeno po domačem načinu in je zdrava in naravna pijača, najboljše vrste. ZA VSAKO POŠILJATEV JAMČIMO. Cene so sledeče:

RDEČA VINA:
Claret sod 52 galon le \$26.00
Zinfandel sod 52 galon le \$26.50
Barbera sod 52 galon le \$32.00
Burgundy sod 52 galon le 35.00
Opol sod 52 galon le \$40.00

BELA VINA:
Riesling sod 52 galon le 37.00
Heck sod 52 galon le \$35.00
Sauterne sod 52 galon le \$40.00

VINSKO ŽGANJE:
Sod 27 do 28 galon ..... \$2.15 galona
Sod 50 do 52 galon ..... \$2.10 galona

Vsakomu, ki naroči od nas petkrat eno in isto blago, mu je pošljemo šestst zastonj. Toraj pri petih sodih vina iste vrste, dobite šest sod ZASTONJ.

Z naročilom pošljite Money order ali pa gotov denar v priporočnem pisemu.

DALMATINSKO-KALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA
140 Liberty Street, Ap. A. New York, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI: Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad dock, Pa. Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

VERHOVNI ZDRAVNIK: Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill

NADZORNIKI: MIKE ZUNICH, 421 - 7th St., Calumet, Mich. PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

POMOŽNI ODBOR: JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.

JOSEPH CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn. LOUIS GRAHEK, st., od društva Slovencev, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA",

Ciganček.

Spisal Ksaver Meško.

(Nadaljevanje).

Dostikrat mu je ponesečilo, a čuj, po dolgem naporu jih je slišal zveneti iz stru. — S priložo je sanjal njen tihi, skrivnostni — polni sen. Pogovarjal se je z valovi potoka, ki so klokočali in šumeli globoko med raztrganim skalovjem, in se je slišalo njihovo šumenje gor do vrha, kakor bi vrel v velikem kotlu, visočem nad nevidnim, a visokim plamenom, z njihovo zamolklo govoric se je pogovarjal dolge ure.

Le enega ni mogel zaigrati — pesmi Leničine, ki jo je slišal ob tistem pomladanskem večeru.

Čestokrat je razmišljal in sanjaril o tem čudovitom spevu, poskusil ga je, a zaigrati ga ni mogel — onega neznanega, neumnevnega, kar je bilo v njem, niti zapela strune. Opetovano je prosil za Lenico, naj mu pove vendar, kaj je pela tistega večera.

— Pesem, saj si slišal. — A kaj si hotela povedati z njo? Lenica se je pa smehljala zamisljeno in sama zase.

— Saj sem ti že rekla, da tega ne umeš še. Počakaj! Otožen je poslušal mehki glas Leničin, zamisljeno ji je gledal v velike svetle oči, v krasno lice, v drobne, snežnobele zobe; in dasi je bil malo nevoljen, ker mu ni marala povedati, mu je bilo vendar tako mehko pri sreju in tako nežno v bližini mladega dekleta.

Nekaj se mu je zganilo v sreju, globoko nekje na dnu se mu je zavalovilo malahko in natiho — in zazdelo se mu je, da bi mu bilo treba v tem hipu samo prijeti gosli in bi zagledal ono čudovito.

A ko je bil sam, ko ni videl pred seboj svetlobe obraza Leničinega, ne njenih čudovitih oči, ne njenega sladkega nasmeha, ko ni slišal mehkega njenega glasu, ni čutil v sreju tiste mehkoosti kakor ob njej, duh ne iste praznosti — poskusil je, a ni — šlo.

A pridejo leta, in unam skrivnost pesmi Leničine. In gudem venomer to njeno pesem; tako je nežna in mehka, tako čudovita lepše ne poznam...

Sosed Dvornik je dobil novega pastirja. Našel ga je na sejmu nekje zunaj na svetu in ga je prignal s seboj.

Leksej ga ni maral; že pri prvem srečanju se mu Pavle ni odpadel. Bil je srednje postave, širok, neokoren in kakor se je dozdevalo, nekoliko bedast. Obraz je imkusil še in sirovi; oči so gledale lokavo in neodkritosrečno; ko se je nasmejal, so se pokazali veliki redki zobje. Govoril je počasi, a glasno in raskavo, kar je delo muzikalcem ušesom Leksejevimi zelo hudo.

Lekseju se ni dozdevalo le zoper, čutil je tudi nekak tujen strah pred njim, zato ni šel na paši nikoli k njemu, v vasi pa se ga je ognil vsakokrat, ko je le mogel. Če se je približevala kdaj na gori živina Dvornikova njegovi, je odgnal to nalasč v stran, da se je odtegnil družbi Pavletovi. Ljubša mu je bila samota, in rajši je govoril s svojimi goslimi.

Pavle je opazil kmalu, da ga Leksej ne mara, in to spoznanje ga je navdalo z jezo. — Čaj, fantalin ponosni, se že še snideva, in poplačam ti tvoj napuh!

Kakor Lekseja samega ni maral tudi njegove godbe. Dan na dan je slišal mehke in otožne riedlje, a omilile se mu niso. Nežni glasovi mu niso zbuvali v duši mehkih in blagih čustev, ker jim je zapiral vhod v dušo skrbno in nameroma. Večkrat ga je razjarila godba Leksejeva tako, da si je mašil ušesa z rokami, da ni slišal glasov, ki so se topili tako čudovito nad vso dolino. Htel je v stran, niti pogledati ni maral tja prek, kjer je sedel na skali ali pod drevesom mali muzik in je godel. Če pa se je okrenil kdaj vendarle v ono stran, se mu je zabliskalo v obeh sirovu in sovražno.

Včasih ga je prevzela zavist in jeza s tako nebrzgačo močjo, da je sopesl glasno in hropčeje in je stiskal roke v pesti. Ko se ni mogel premagovati več, je skočil pokonec in je zazgal s povzdignjeno pestjo proti malemu muziku.

— Ti, ali nehaš!... A Leksej je godel dalje. Navadno ni slišal divjega vzklaka, če pa ga je kdaj, se ni menil zanj. Pavle pa je škripal z zobmi in je kupal še večjo zavist in novo jezo in sovraštvo v hudobnem sreju.

Nekega popoldne je sedel Leksej na skali visoko nad dolino. Smreke naokoli so bile majhne in so stale redko, a bolj strani in od proti dolini so se črnilo vsepovprek gozdovi. Skalovje je padalo malo korakov dalje navpično v prepad, globoko spodaj pa je šumel in ječal v ozki kameniti strugi gorski potok.

Mali muzik je bil ves zaglobljen in zatopljen v svoje pesmi. Ni opazil, kako se plazi nekdo od drevesa do drevesa, od skale do skale, in prihaja tiho in oprezno bliže in bliže.

— Kaj igraš venomer? Leksej se je prestrašil. Je plaval pokonec in je strmel ves zavzet v Pavleta, ki je stal le dva, tri korake strani in ga je motril z lokavim pogledom in se je smehljajal.

Lekseju se je zazdel ta smehljaj na prvi pogled sirov in sovražen in spreletelo ga je še bolj neprijetno. — Kaj pa naj delam? Dolgečas mi je. Pavle je stopil bliže.

— Kako čudovito to gode, kako poje. Stegnil je veliko, nerodno roko po goslih, in Leksej je videl, kako mu je zaplamljeno v očeh.

— Daj mi poskusiti, mali. Leksej je odtegnil gosli. — Saj ne znaš. — A poskusim naj. Mali muzik ga je meril z napol nezaupljivim napol tesnim in boječim pogledom. Ko ga je videl tako pred seboj, ko mu je gledal v lokave, neprijazne oči in je videl, kako stega s pošeljivostjo ploščato roko po goslih, mu je prišlo, da naj beži ali da naj zakriči in pokliče na pomoč, ker namerava Pavle nekaj zlega.

Pogledal je nagloma proti dolini: daleč spodaj so se belile hiše, više gor so se črnilo šume in so molčale, sicer ni bilo videti nikjer žive duše. Pri sreju mu je postajalo težje in tesneje. — Daj, Leksej. — A saj ne znaš. Pokvariš je. — Ne pokvariš. Pokažeš mi, kako treba... — Tega se ne naučiš v četrt ure. — Nič za to. Pavle se je nasmejal prisiljeno in hripavo. Lekseja je izpreletelo po vsem telesu, kakor bi ga udaril po glavi, in bi se mu razlila bolečina od temena do pet. — Daj! Pavle je prijel gosli, trdno in močno jih je oklenil z veliko roko. Mali muzik mu je pogledal v oči in je spoznal, da Pavle ne izpusti plena izlepa. Vendar je poskusil še in je prosil. — Pusti, Pavle! Zagodem ti najlepšo, kar jih znam. — Ne, daj!... Vse sem slišal že... Daj! Stisnil je gosli, da so zaškripale. — Zlomih jih, Pavle... Zavoljo Boga... Da jih ne bi zlomila, jih je muzik izpustil. — Pavle, imej usmiljenje z njimi — ničesar ti niso storile. Pavle jih je ogledoval radovedno, smehljajoč se venomer z onim lokavim, neprijetnim smehljajem. Z nerodno roko je breknil zdaj ob to, zdaj ob ono struno. Prsti njegovi so bili debeli, raskavi in okorni; strune so se oglašale v neubranih zvokih. — Kakor bi jim bilo tesno, in bi se žalostile in bi tožile, ker se jih dotika, jih muči in jih skruni neumetniška roka. — Ne ubogajo me kakor tebe. Leksej je opazil, kako je zaplamljeno spet v obeh Pavletovih kakor jeza in sovraštvo. — Ne marajo me, — je mrmral zlovilno in je pritiskal krepkeje ob strune. — Bolj nalahko, Pavle. Potrگا jih... Usmili se, Pavle. — Ne snem ti jih, norec ciganški. Lekseju so se zabliskale oči, roke so se mu stisnile v pest. — Kaj me zmerjaš, Pavle?... Kaj sem ti storil? Pastir ga je pogledal po strani in se je vznemiril nehoti, ko je videl, kako rde cigančku lica od razburjenja, in kako mu podrtavajo ustnice. — Nisem menil tako hudo, ne bodi jezen, — je mrmral v zadregi. In kakor bi se hotel unakniti Lekseju, je stopil za korak v stran. Malega muzika niso pomirile besede Pavletove. S priliznim pogledom je meril tovarisa.

— Daj jih sem in idi od mene! — Saj grem — a glej, kdo prihaja tam gor iz doline. Leksej se je okrenil proti dolini, kamor je pokazal Pavle z očmi. Prijetno mu je zaplalo v sreju: nekdo pride, pokliče ga, in Pavle mora vrniti gosli takoj in mora oditi in ga pustiti pri miru... A kje prihaja kdo?... Glej, ne vidi nikjer nikogar. V tistem hipu so zavzele strune z rezkim vzvikom. Leksej je prebledel, bliskoma se je obrnil proti Pavletu, a videl je le še, kako so se gosli preobrnille nad — prepadom — strune so plapolale v zraku, ker so bile pretrgane — tresčile so ob skalo, da je zajecalo v njih, in so izginile v globočini. Leksej je stegnil obe roki, a je obstal bled in prepreden na mestu. Ni se mogel ganiti, tudi misliti ni mogel v prvem hipu jasno. Čutil je, da gosli ni več, da so v prepadu, v strugi, polomljene, izgubljene. Tudi Pavle je obstal nepremično na mestu. A hipoma se je — zdrznil in stopil nekaj korakov od prepada. Leksej se ga je domislil šele zdaj in ga je pogledal s pogledom, da je Pavle prebledel in je pograbil naglo debelo palico, ki jo je poslonil poprej ob skalo. — Ti si je, — se je živilo Lekseju hropčeje. Dvignil je roke in se je zagnal proti Pavletu. — Kaj morem jaz za to, če so mi padle po nerodnosti v potok. — Lažeš, sam si jih vrgel! — tat, ropar, morilec! Zaletel se je v nasprotnika, da bi ga pdirl na tla. Pavle je dvignil palico, a preden je mogel zamahnuti, mu je ovil mali muzik roke da ni mogel udariti in je moral palico izpustiti. Polotil se ga je strah pred divjostjo cigančkovo in njegovim obupom. Leksej ga je rnil proti prepadu, in Pavle je spoznal, da ga trešči brez milosti v globočino, če ga pririne do kraja skalovja. Strah mu je povečal moči. S silnim naporom se je otreščil fantka; zgrabil ga je z obema rokama za rame in ga je treščil na kamenito zemljo, in je Leksej jeknil od bolečine in je obležal kakor nezavesten. Ne da bi se brigal dalje za muzika, je pobral Pavle naglo palico in je pobegnil navzdol, proti lesom. Ko se je Leksej zavedel in se je dvignil, je bil oddaljen že več sto korakov. (Konec prihodnjije).

Kje je ANTON ŠIVEC? Doma je izpod Slivnice pri Cerknici na Notranjskem. Od tukaj je šel dne 25. marca v Cleveland, O., in od takrat nam ni nič znano o njem. Čuli smo, da je bil na tisti železnici, ki je bila ponesrečena. Tukajšnje društvo "Slovenec" št. 26 S. D. P. in P. D. bi rado zvedelo zanj. Zato prosimo, ako kdo vna, da ga naznani, ali naj se pa sam oglasi društvenemu tajniku: Frank Poženel, R. F. D. 1, Eckhardt Mines, Md. (19-22-5)

Kada bi izvedela za naslov svojega brata JOHNA GASPERČIČ. Doma je iz vasi Prem na Notranjskem. Pred tremi leti je bival v Coloradi, potem je pa šel v Alabamo in odtam pa nekam v Pennsylvanijo. Prosim enjane rojake, če kdo ve zanj, naj mi javi, ali naj se pa sam oglasi svoji sestri: Helena Fatur, R. R. 3, Box 190, Columbus, Ohio.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO. Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEE, kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo stroko spadajoče posle ter izdajati pravovljajna potrdila, valed česar ga rojakom naj topljaja priporočamo. Upravičivo Glas Naroda.

DR. BUKKIP'S MEDICAL INSTITUTE 407 East 58th St. NEW YORK, N. Y. Starokrajski slovenski zdravnik. Zdravi uspešno boleznj žolceda, pljuč, jeter, mčurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tajne bolezni, božast, boleznj na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni. Zdravnik sam govori slovenski. Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. Med prvo Ave. in Ave. A. Bliz 1. Ave. P. ite ali pridite osebno.

IŠČE SE PEVOVODJO. Katerega veseli in je zmožen, naj se oglasi glede pojasniti na naslov: Tony Zalar, South View, Pa.

Vaše dete je v nevarnosti, če joka. Dete joka, ker čuti NOTRANJE bolečine. NE PUSTITE, DA BI DETE JOKALO! NE PUSTITE, DA BI DETE TRPELO! Izrežite tole sliko in idite v lekarno ter kupite steklenico BABY'S SAFETY za 35 centov. TO BO MORDA REŠILO DETETOVO ŽIVLJENJE. BABY'S SAFETY je najbolje zdravilo zoper KRČE, GRIZO, NADLEGO Z ZOBMI, KOLCANJU IN ZAPRTIJI. To bo olajšalo vašemu detetu in bo dobro spalo. Ako ne morete dobiti originalno v lekarni, potem pošljite nam papirnati dolar v navadnem pisnu in mi vam bomo poslali tri steklenice BABY'S SAFETY ter natančno navodilo. Poštno stroške plačamo mi. Pišite na: Royal Mfg. Co. Duquesne, Pa. Dep. C.

POZOR! HIPNOTIZEM. Izšla je vseokoli zamlivna knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slišni ni. Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvanajstimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nenaravne. Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni ž njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri: "SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Farne na lahke in poljubne obroke.

Mi lastujemo 2000 akrov v enem kosu v največji slovenski naselbini v Ameriki, ki se nahaja v Clark Co. v državi Wisconsin. Ta zemlja meji s farmami slovenskih farmerjev in jo prodajamo v kosih po 40, 60, 80 in več akrov na lahka in dolgotrajna odplačila. Našim kupcem postavimo na zahtevo tudi hišo in hlev ter očistimo tudi nekaj zemlje, a vse na dolgotrajna odplačila. Poleg omenjene zemlje lastujemo še čez dvajset tisoč akrov zemlje v Clark Co., toda, če hotete zemljo v bližini svojih rojakov, potem nam pišite takoj po nujna pojasnila. Naslovite: Homemaker Land Company Dept. 3 Tioga, Wis.

JACOB WAHČIČ, 1092 E. 64. St., Cleveland, O. V ZALOGI imamo še nekaj

POZOR ROJAKI! Najboljše maslo za ženske lasje, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega masla zrastejo v 8-ih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi medkim krasni brki in brada in ne bodo odpadali iz vaših. Revmatizem, kurtiboli ali trvanje v rokah, točali in v kralcu, v obeh dneh popolnoma odpravim, rane, opekline, bule, ture, krasne in grlate potne noge, kurje oči, ošabine in par dneh popolnoma odpravim. Kedar to maslo izdravilo brez uspeha rabiti mu jantim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, knjižico in Lepi Kalendar in pošljite 4 cent v maršah za poštino.

OGLAS. Cenjenim rojakom priporočam svoja NARAVNA VINA. H. H. von Schlick dobiva vsak dan na kupe zahvalnih pisem. Na primer naš rojak Ivan Nedin, — 4341 Wood St., Wheeling, W. Va piše: "Ne moremo biti brez Bolgarskega Krvnega Čaja, ker jako do bro deluje pri meni in tako tudi pri moji ženi. Posebno pa še to, ker moja žena je morala prej vedno ržbiti pilule, ker drugače ni šla redno na stran. Odkar pije Bolgarski Krvni Čaj, hodi vedno redno."

Eno veliko skatuljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja za pet mesecev pošljemo za en dolar kamorkoli: Marvel Products Co. 9 Marvel Bldg. Pittsburgh, Pa. BOLGARSKI KRVNI ČAJ KOLAČKI, 125 KOLAČKOV V ENI SKATULJI 1 DOLAR. A Leksej je godel dalje. Na

LISTNICA UREDNIŠTVA. Naročnik M. B. — Vožnja iz New Yorka do Clevelanda, Ohio, stane \$13.10 za odraslo osebo, za otroke od 5 do 12 let pa polovico. Za prevoz pohištva se računa pri manjši količini po navadnih cenah tovora, če je pa več blaga, potem se vzame pa pol kare. Natančne cene boste izvedeli na postaji.

Kje je moj prijatelj FRANK KOTAR? Pred enim letom mi je pisal iz Collinwooda, Ohio, in sedaj ne vem, kje se nahaja. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, prosim, naj mi ga javi, ali naj se pa sam oglasi svojemu prijatelju: Anton Kalar, Box 680, Conemaugh, Pa.

POŠTA ZA AVSTRIJO. Parniki, ki vzamejo avstrijsko pošto, odplujejo: "Frederick VIII." 31. maja. "Hellig Olav" 8. junija. "United States" 22. junija. "Oscar II." 29. junija. Izrežite ta seznan, da se bodele vedeli ravnatl.

SOPROGI KISE DOBRO POČUTIJO.

Popolnoga zdravja se zamoremo še le potem veseliti, ako natančni organi, posebno pa želodce, vršijo svojo dolžnost. Zato moramo paziti, da zastrupljene stvari, ki ostanejo v želodcu, tudi vsak dan iz želodca odpravimo". pravi H. H. von Schlick, tovarnar Bolgarskega Krvnega Čaja. Bolgarski Krvni Čaj je danes že od sto in sto tisoč preiskušen in deset tisoč jih je, ki jim je to zdravilo vrnilo zdravje.

H. H. von Schlick dobiva vsak dan na kupe zahvalnih pisem. Na primer naš rojak Ivan Nedin, — 4341 Wood St., Wheeling, W. Va piše: "Ne moremo biti brez Bolgarskega Krvnega Čaja, ker jako do bro deluje pri meni in tako tudi pri moji ženi. Posebno pa še to, ker moja žena je morala prej vedno ržbiti pilule, ker drugače ni šla redno na stran. Odkar pije Bolgarski Krvni Čaj, hodi vedno redno."

Eno veliko skatuljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja za pet mesecev pošljemo za en dolar kamorkoli: Marvel Products Co. 9 Marvel Bldg. Pittsburgh, Pa. BOLGARSKI KRVNI ČAJ KOLAČKI, 125 KOLAČKOV V ENI SKATULJI 1 DOLAR. A Leksej je godel dalje. Na

Pozor! Pozor! V zalogi imamo iz starega kraja importirane SRPE. Cena 60 centov s poštino. FRANK SAKSER, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Nov uzoren pisalni stroj! The No. 9 OLIVER The Standard Visible Writer KUPITE GA SEDAJ!

Da, triumf na tem polju je tu! Ravno je prišel — in prišel leta, predno so ga izvedenci pričakovali. Izdelovalci so delali celo življenje, da dobijo ta idealni stroj. Oliver je zopet zmagal kot je zmagal, ko smo dali svetu prvi vidljivi stroj. Gotovo ni pisalnega stroja na svetu, ki bi bil sličem novemu Oliver "9". Mislite na tako nežen pritisk, da bi stopinja mačice pritisnila tipke!

POZOR! SVARILO! Najnovejša iznajdba, katere je opaziti na tem stroju, kontrolira vse Oliver. Celo naši prejšnji modeli — slavni kot so bili — niso imeli dvoj-nega premikača. Ta daje celo kontrolo 84 črk in znamenj v mala prsta leve in desne roke. In ta vam pusti, da jih pišete le z 28 tipkami, najmanjšim številom na kateremkoli pisalnem stroju. Pisalci na vse druge stroje lahko rabijo Oliver "9" takoj ter hitreje in lažje. Zapravnite si, da pe ta najnovejši Oliver "9" največje vrednost, kar se jo je kdaj dalo v kakem pisalnem stroju. On ima vse prejšnje posebne iznajdbe — vidno pisavo, avtomatični "spacer", 6 in 1/2 unče touch ter dodatno poljubni premikač, izmenjalni trak ter vse najnovejše iznajdbe. Kljub temu pa smo se odločili, da ga prodajamo vsakemu po našem slavnem načrtu — 17 centov na dan. Sedaj si more vsakdo nabaviti ta najboljši pisalni stroj, s slavnim PRIN-TYPE, ki piše kot tisk. Še danes pišite za vse posameznosti in bodite med prvimi, ki bo do poznali čuda tega pisalnega stroja. Spoznajte, zakaj se poslužujejo tipisti, delodajalci in privatniki povsod Oliver pisalnega stroja. Odpošljite dopisnico takoj. Nikakih obveznosti. Veselilo nas bo pojasniti vam vse.

THE OLIVER TYPEWRITER CO., 310 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Zadnji gospod Kamenski.

Zgodovinska povest.

Spisal Peter Bohinjec.

(Nadaljevanje.)

IX.

Nič ni tako skrito,
Da bi kedaj ne bilo očito.
Nar. pregovor.

Leta 1474. je bila slaba letina. Kobilice so se usule po žitih in strniščih ter porile vse žito tako, da je nastala lakota naslednje zimo. Ni čuda, da je bilo takrat in pozneje veliko število siromakov, ki so se gnetli krog velesalskega samostana in prosili kruha. Lakota je prignala k samostanskim vratom celo take, ki so vedno živeli v izobilju. Tudi Martin Cuelj, ki se je rad pobahal, da mu nikoli ničesar ne manjka, dasi ni na niti svoje hiše, je prišel s portirjem telesom pred samostansko poslopje.

Bilo je na veliki četrtek l. 1475. Cerkljanski župnik Kancijan Vidovec je opravil sv. opravilo v cerkvi. Po maši se je zbrala pred portom brezštevila množica ubošev, ki so čakali milošinske izustanove, katere so je delila vsako leto na ta dan. Brizenski škof Kourad je namreč volil 20 mark srebra za ubošee velesalske okolice s pristavkom, da se vsako leto na veliki četrtek napeče kruha, ki se ina razdeliti med ubošee. Prednica velesalskega samostana, Jera Plazil, se je prikazala takoj po službi božji pri porti, in samostanski pisar je že sedel pri svoji mizici na hodniku. Vprčo so bili tudi župnik Kancijan, gospa Katarina s Kamna in devica Rotija. Pisar je klicel imena in gospa prednica je delila kruh, ki ga je bila velika kopica na dolgi mizi, in dekle so ga še vedno prinšale.

Ko pa je bil samostanski pisar pri kraju s svojim imenikom, ostalo je še mnogo ljudi, ki bi bili radi kaj prejeli iz rok prednicin. In res je Jera Plazil še delila, dasi ne tako velikih štruce in hlebcev kakor poprej klicanin.

Med temi nepovabljenici je bil Martin Cuelj. Ni bil tako srčen kakor sicer in poznalo se je, da ga lakota tare.

"Temu ne!" zaklicie Rotija gopej Katarini in pekaže na Cuelja. Kamenska gospa je takoj spoznala sključnega berača in pomignila prednici, govoreč polglasno:

"To je tisti Cuelj, ki krade po gozdu."

Martin je takoj zapazil Katarinino vedenje.

Nato prednica roče Cuelju:

"Vi si tako sami poiščete živča, vam ni treba nikogar prositi!"

Tedaj Cuelju začare drobne oči, obraz se mu podaljša in s pestjo zapreti proti Katarini, rekoč:

"Le čakaj!"

Pisar je bil vidno vesel, da ima priliko vendar enkrat pogledati temu zvitemu Cuelju v oči. Takoj skoči izza mize in reče:

"Aha, ti si tisti škorpjonarček, kaj ne?"

"Sem, sem, ako te je volja vedeti!" odgovori osorno Martin.

"Zakaj pa vedno laziš tihotapsko po naših vodah in naši bukovini, in celo ribe v samostanskem ribnjaku ti menda niso prepovedane? Kdo ti je dal to pravico?"

"Imam pravico hoditi in loviti povod, koder je gospodaril rajni gospod Friderik Kamenski, koder je ukazoval gospod Jakob in tudi tam, kamor seza pravica samostanska."

"In kdo ti je dal to pravico, presrečni Martin Cuelj?" poprašča se enkrat pisar, nasmešnivi se predzreznemu beraču.

Prednica in druge nune so že izgubile izpred ljudi, ko je pisar začel izpraševati Martina, poslušale so pa od daleč pri odprtih durih.

"Nihče drugi, mogočni gospod pisar, kakor grajščak Friderik, in ponovil je to pravico njegov brat Jakob."

"Izkuzi se!" napade ga zopet pisar.

da dvomil je, ali je res dobil Cuelj tako pravico od grajščaka samega. Zato je namignil hlapecema, ki sta čakala na stopnicah samostanske porte.

Predno je Cuelj kaj sanjal o tem, že sta ga hlapec prijala in pisar je ukazal:

"V ječo z njim!"

Robata kletvica je spremljevala Martina v samostansko ječo. Nič kaj posebno pa ni bil vznemirjen. Misli si je: v ječi mi bodo dali jesti, ker mi niso hoteli dati kruha na porti. Skrbelo ga ni nič. Rekel pa je hlapecema, ko sta ga zapuščala:

"Fanta, ne pozabita, kaj znam jaz! Saj me poznata."

Ključji v vratih so zorožljali in hlapec sta se strahoma vračala iz podzemeljske kleti. Slišala sta, da je Martin sin čarovnice in to jima je gomazelo po glavi.

Ko pa sta hlapec Cuelja odgnala, takoj so nune pristopile bliže. Pisar jim je pokazal označeno svetinjo. Gospa je poznala take vrste svetinje, toda nič se ni rada spominjala tega, ker je vedela, da so to le nasledki Friderikove lahkomišljenosti.

Vse drugače pa se je stvar obrnila, ko je Rotija vzela v roko dotično svetinjo.

"Oh, to je svetinja mojega očeta!"

"Takih je več, Rotija", odvrne ji Katarina.

"O, ta je očetova, poznam jo dobro. Le poglejte! Tukaj sta vezani začetni črki mojega očeta: J in S."

Sedaj se spogledajo. Pisar pa de ravnodušno:

"Torej ta nepridiprav se mi je lagal."

"Za tem tiči nekaj tajnost. Gospod pisar, pozvedite vse potrebno in mi sporočite!"

Gospa prednica spravi svetinjo in odide po dolgem hodniku v svojo celico. Druge nune so šle za njo.

Pisar je del gosje pero za uho, spiše pod pazduho in korakal po stopnicah v svoje stanovanje za samostanom, kjer so stala gospodarska poslopja.

Ko je pisar odkosil, pokliče dva hlapca, da mu pripeljeta Martina iz ječe in ga dobro ukleneta.

Martin Cuelj je kmalu nato stal pred samostanskim pisarjem, ki ga je nagovoril:

"Povej, kdo ti je dal ono svetinjo!"

"Ali vam nisem povedal?"

"Ti lažeš! Ime na svetinji je Janeza Šorna, nekdanjega oskrbnika."

"To je že Rotija izvohala", odgovori ravnodušno Martin Cuelj.

"A kaj se bova menila o tem, gospod pisar: povem vam rajši kaj bolj zanimivega. Meni je tako vseeno, ali izdam to skrivnost ali jo zakrivam. Zakaj zdi se mi tako, da so moje ure šestete. Grajščake sem imel v rokah, toda vas ne uženem. Že vidim, da ne. Mislim pa, da bode te postopali z menoj tako, kakor vam bode hvaležnost narokovala. Jaz nisem tako neumen, kakor si menda vi mislite. Dokazal vam bom to takoj. Zato pa poiščite v svoji omari ondi tisto pismo, v katerem je cesar Friderik potrdil med drugimi pravicami leta 1444. tudi to, da ne pristojte globe in imetje samostanskih podložnikov, ki so radi večjih hudodelstev pokliceani pred vladarsko sodišče, vladni samni, ampak samostanu."

Pisar je strmel nad Cueljevimi besedami, vendar je stopil k omari in res našel naposled dotično pismo.

"In kdor se pregreši zoper to, plača sto mark", nadaljuje Martin. "Te besede pa zadevajo vas. Ali si kaj mislite vi, da bi jih vi utegnili plačati, he?"

Pisar se zgane in nerazumno odgovarja:

"Jaz plačal, kaj se ti blede?"

"Sama sva, ljubi moj pisarček! Nihče naju ne sliši. Ali hočeš, da se ti izogneš veliki sitnosti ali izgubi svoje službe?"

Pisar je odgovoril skrbeče:

"To že, ali kaj veš o tem?"

da bi ne smel hoditi po samostanskih gozdih."

"Saj jaz ne hodim po samostanskih gozdih, ampak po grajskih. To si dobro zapomni! Rečem ti pa takoj, da ne tirjam toliko od tebe, da bi me izpustil. Le sodi me kakor gre! Za tisto svetinjo se bom pač lahko zagovarjal. Toda to pride na vrsto jutri — ne, drugi teden, zakaj veliki petek vendar ne boš sodil kakor Judje. Danes pa ti povem to-le:

Ne vem, ali si poznal grajščaka Friderika. Ta je bil strasten lovec, igralec, pretepalec, babjek in ubijalec. To pa je bilo tako-le: Friderik je vedno potreboval denarja. Zato ga je iskal, kjer ga je mogel. Tudi prednica Ana plem. Gallenberg ga mu je dovolj izdajala. Ko pa je bilo le preveč, ustavila se mu je. Imel pa je Friderik sorodnico v samostanu — sestro Evfemijo. Te se je naposled oklenil, da bi mu denarja preskrbel. Posređoval pa je v tem njegov oskrbnik Janez Šoren. Ta jo je izpeljal iz samostana k studencu, kjer je čakal gospod Friderik.

Bilo je ponoči. Mesece so zakrivali oblaki in Friderik je težko čakal željene ure.

Ob polnoči zašumi nekaj med vrbovjem in kmalu se je prikazal oskrbnik s sestro Evfemijo.

"Tukaj imaš sto mark srebra", de ženska in mu pokaže v vrečici zavite srebrne denarje. "Toda predno ti jih izročim, podpiši mi to-le."

In ženska pomoli grajščaku kos debele koževine z gosjim peresom. Grajščaku se zabliže oči, udari z nožično sablje sorodnico po glavi, da se je zgrudila na tla. Nato hitro potegne vrečico k sebi, skoči na konja in izginil je v nočni noči.

A tudi oskrbnik Janez Šoren je dvignil ubogo sestro Evfemijo na konja in izginil v nočni temini.

Toda nič ni tako skrito, da bi ne bilo kdaj očito. Moj oče je takrat slonel pri bližnjem potoku in slišal ter deloma videl, kaj se je zgodilo. Zvedel pa ni, kam so pripravili sestro Evfemijo. Najbrž jo je ngrabil kak nemški klativitez, kakorsnih je imel Friderik obilo v svoji družbi, ako ni oskrbniku na poti umrla. Vsaj slišalo se ni več o njej. Moj oče je Frideriku to dal vedeti in od tistega časa je grajščak vedno sklepal z oskrbnikom, kako bi mojega očeta spravila s pota. Res se je to oskrbniku lepo posrečilo leta 1469, ko so Turki prihrumeli semkaj. Saj veste, da je edino moj oče pal Turkom v roke, in tega je bil kriv oskrbnik Janez Šoren.

Mislila sta pač, da sta tako zakrila za vselej svojo sramoto. Toda Bog jima tega še ni privoščil. Za mojim očetom se je oglasil drug hudi duh, ki ju je preganjal in jima grenil življenje. In to sem bil jaz, ker je oče meni razodel svojo skrivnost. Tudi jaz sem jima bil tru v peti, toda preje sta legla oba v grob kakor jaz. In tako se spodobi. Tudi jaz nisem čist, toda to vam utegnem povedati drugič. In zato pride tudi name vrsta, morda je že prišla. Tako je, ljubi moj pisarček! Ti nisi posebno nedolžen človek in takaj le nman služiti se tebi ma spodobi. Toda poslušaj me in spokori se! Ti še moreš popraviti. Vsaj ubil nisi še nikogar."

Pisarju so se ježili lasje, ko je poslušal Cueljevo povest. Spomnil se je tudi on marsičesa, zakaj služil je poprej na kamenskem gradu in on je bil taisti, ki je nekdanj spremljal grajščaka Jakoba pri procesiji k cerkvi sv. Radegunde. Ker je zavidal Matjeja, ko je ta prišel v grad, odšloval ga je grajščak Jakob zlepa ter mu preskrbel službo samostanskega pisarja, ki je bila dokaj častna. Bil pa je ta pisar tuje krvi: prišel je bil na kamenski grad z nekim vitezem z Nemškega, a Friderik ga je obdržal pri sebi. Vedel je o Frideriku dosti povedati, pač več še kakor Martin Cuelj, in ko je ta pravil o oskrbniku Šornu, kako je sestro Evfemijo odpeljal v nočno temino, tedaj je Cuelj opazil vidno, kako vznemirja ta dogodek samostanskega pisarja. Zato je Cuelj končal svojo povest s spokorno pridigo na pisarja.

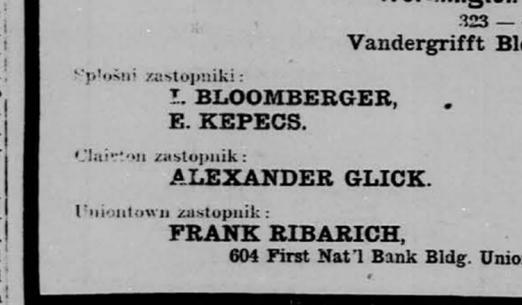
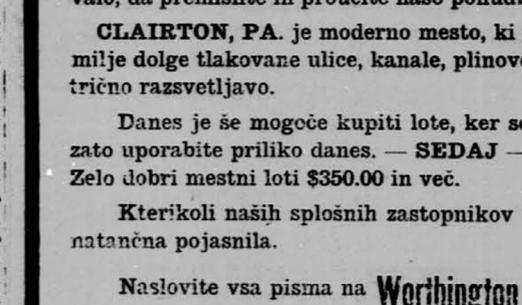
"Ti vse veš, Cuelj! Bodiva si prijatelja! Izpusti te bodeš in pustil pri miru. Samo ti mene pustil pri miru."

Martin se zaničljivo nasmehlja in pravi:

"No, pa si bil tako hud in mekar tako potisnil celo v ječo!"

"Saj veš, da so bile ženske navzoče. Toda povej mi še: zakaj si hotel imeti tisto pisano cesarja Friderika?"

"Jaz sem vsakemu hvaležen in zato hočem biti tudi tebi. Toda ne damo le toliko: zapomni si tisti ukaz cesarjev! Pride ti še prav!"

KAKO SO

ASTOR, GOULD, VANDERBILT, FRICK

IN OSTALI AMERIŠKI MILJONARJI NAPRAVILI SVOJE PREMOŽENJE?

Oni so vložili svoj denar v dobra zemljišča.

Da so bili ti ljudje zadovoljni s 4% obresti za svoj denar, ne bi ni kjar bili milijonarji.

Tu VAM je prilika ako kupite izvrstno zemljišče s svojim prihranjenim denarjem.

CLAIRTON, PA. loti nudijo dobro ulogo denarja.

U CLAIRTON, PA. sedaj cvete kupcija zemljišč.

Vsaki pameten človek izrabi to priliko.

ZAKAJ TEGA TUDI VI NE NAPRAVITE?

Vsak dan se napravi dobiček v zemljiščih.

Ne opustite te prilike, da ga tudi Vi napravite

BANKS

CHURCHES

SCHOOLS

RESIDENCES

MILLS AND FACTORIES

V CLAIRTON, PA., United States Steel Corporation daje petnajst milijonov dolarjev v zgradbe poleg že narejenih koksovih peči. To bo zadostovalo, da premislite in proučite našo ponudbo.

CLAIRTON, PA. je moderno mesto, ki ima na milje dolge tlakovane ulice, kanale, plinovo in električno razsvetljava.

Danes je še mogoče kupiti lote, ker so cene še nizke, zato uporabite priliko danes. — **SEDAJ** — jutri bi moglo biti prepozno. Zelo dobri mestni loti \$350.00 in več.

Kterikoli naših splošnih zastopnikov vas bo rad obiskal in vam dal natančna pojasnila.

Naslovite vsa pisma na **Worthington Detcon Co.,**
323 — 4th Ave.,
Vandergriff Bldg., Pittsburgh, Pa.

Splošni zastopniki:
I. BLOOMBERGER,
E. KEPECS.

Clairton zastopnik:
ALEXANDER GLICK.

Uniontown zastopnik:
FRANK RIBARICH,
604 First Nat'l Bank Bldg. Uniontown, Pa.

"Torej jaz te ukažem odvesti nazaj v ječo, da ne bode kakega sumničenja. Prednici pa sporočim tako, da si nedolžen in da te mora takoj izpustiti."

"In kako dokažeš mojo nedolžnost?"

Pisar je molčal, Martin pa je nadaljeval:

"No, naj ti jaz pomagam. Reci da som svetinjo spravil taktak, ko smo rajnega oskrbnika pokopavali. To ni tako velik pregrešek."

Hlapec prideti in odvedeta Cuelja v zapor. Se je prebil Cuelj dva dni v ječi. Na veliko nedeljo pa je bil izpuščen; tako je ukazala prednica samostanska.

Martin Cuelj pa je zopet užival prostost in živel življenje, kakoršnega je bil navajen. Zato je skrbel odslej samostanski pisar, da se mu ni nič zalega pripetilo.

Nekaj mesecev pozneje je zbolela kamenska gospa Katarina in ni več zapustila postelje. Umrla je. Rotija je zamenjala njeno mesto; bila je preoblečena in postala bela muma.

(Pride še).

Zaničevani Italijani.

"Corriere della sera" piše: Po celem svetu delajo z nami Italijani malo preludo. Povsodi vlada napačno pojmovanje naše dežele. Kamorkoli se obrnemo, povsodi zapazimo, kako zaničujejo Italijana, vsak trenotek izreče nam zaničevanje kak tepec, ki si domišlje, da je politik, ali kak nezapljuj kupčevalec, ki se poniža, da nas opazuje, ali kak sarov težak, dama zlobnega jezika ali zanikrna lahkoživka. V nekem mestu, kate-rega nočem imenovati, sem doživel, da je v nekem kinematografu pred zadnjimi prostori v najzadnjem kotičku kazala tabla: "Za zamorce in Italijane." To mora vendar komeno nehati. Mi moramo pokazati, kdo smo, in sicer vsem, sovražnikom in prijateljem.

IŠČE SE IZUME.
IZUMI PRINESEJO BOGATSTVO IZUMNIKOM

in onim, ki želijo kaj izumiti bode moja

SLOVENSKA KNJIZICA
in
POPIS

izumov pokazala pot.

Na zahtevo pošiljam oboje na lastne stroške.

Obvestila in nasveti zastoj! Pregledavanje o možnosti patentiranja kakega izuma

POPOLNOMA BREZPLAČNO

in točno, kajti moj urad se nahaja v Washingtonu, v mestu kjer so oblasti za patentiranje.

Pišite danes slovensko na:

A. M. WILSON,
službeni odvetnik za patente,
310 Victor Building,
Washington, D. C.

NAZANILLO.

Čenjenim rojakom Slovincem in Hrvatom naznanjam, da sem kupil **SALOON v Girard, Ohio,** v bližini Erie postaje, kjer točim vedno sveže pivu in druge izvrstne pijače. Za mnogobrojen obisk se toplo priporočam ter se že vnaprej zahvaljujem za vsako mi izkazano naklonjenost.

S spoštovanjem,
ANTON STRAH,
Railroad St., Girard, Ohio.
(19-20-5)

Prijateljem in znancem

naznanjam, da sem l. maja otvoril

VELEPRODAJALNO opojnih pijač.

V zalogi imam raznovrstne domače in importirane pijače; fina vina, likere, sljivovih, dropovih i. t. d. Pivo iz pittsburskih in drugih pivovar. Rojakom se toplo priporočam.

Cene nizke! **Ignatz Podvasnik,** Postrežba točna!
WHOLESALE LIQUOR DEALER
6325-27 Station St. E. E. **PITTSBURGH, PA.**
SVOJI K SVOJEMU!

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalte, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete oro, veržico, privrasko, pentane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Upravičeno Vas stane le 2a. pa si bodeš prihranil dolarja.

Čudna, večkrat polijam brezplačno. Pišite post.

EVAN PAJK & CO., Genomough, Pa. Box 523.

Pahljač.

Paul Bourget. — A. Kalan.

I.

Oni popoldan sem prišel v hotel Drout, misleč, da sem tam na javni dražbi razprodaja neka knjuznica, kjer se nahaja knjiga, ki sem jo že dolgo časa iskal in mi je bilo mnogo na tem, da jo dobim. Toda zmotil sem se za dan; razprodaja s knjigami ni bilo. Pač pa sem našel na dogodek, kakršne je ljubil Balzac, — prav iz Pariza, poln ljubkosti, domišljije, človekoljuba in lepega, ženskam lastnega duha.

Povest pa je sledeča. Ker sem se zmotil za dan in je bila zato moja pot brez pomena, hotel sem po stopnjicah nazaj. Zadržali so me pa za hip ljudje, ki so se gnjetli in silili skozi vrata v neko dvorano. Radoveden sem bil in zato vprašam paznika, kako razprodaja je privabila toliko ljudi skupaj.

Razprodaja se zapuščina Mme. Manon Lescaut, — mi odgovori ta mož. Spomnil sem se tudi jaz, da sem bral po listih naznanilo o smrti te "galantne" dame, ki si je upala privzeti ta nenavaden priimek kot psevdonim. Ker sem jo poznal samo po imenu, nisem imel nobenega povoda, da bi rnil v dvorano, kjer se je razprodajala njena ostalina. Kljub temu sem se kar samo po sebi pomel med druge radovedneže in kmalu me je pogljal vrtnec v dvorano v kot, odkoder sem razločno videl stvari, ki so se razprodajale in kupce.

Kdo ne pozna takih prizorov? Razobešeno je polno pisane obleke, malovrednega perila, kričeče oprave, dvomljive dragocnosti, reklamnih biserov, in okrog ostankov tega razkošja, ki ga eni glasno hvalijo, drugi pa glasno graja, stoji zakotni prodajalec obleke, zavidljive in zoperne ženske iz povernih kavarn, požrešni starinarji in malomarni postopači.

Zelo sem zato osupnil, ko sem v prvi vrsti med to tolpo spoznal zelo odlično žensko, zelo dobrovoljno, iz Pariza, ki ima še nekaj dam, ki so hvala Bogu vredne tega imena: bila je kontesa Megret Fajae. Nekaj posebnega je bilo, da je vedela kakšne stvari so tukaj na prodaj: skoraj neumljivo pa je bilo, s kako neopretrito pozornostjo je zasledovala, kako se s krikom razprodaja ta dvomljiva eleganca, onim, ki poznajo značaj in rahločutnost te gospe. Vse njeno bitje je kazalo te znake: drobna postava, fin, plemenit obraz, prožne kretanje, prikupne roke in noge.

Deset let že sem užival čast, da sem ji bil prijatelj, in vedno sem opazoval pri njej, da je tako umerjena v svojih manirah, da vstrepeče skoro bolešno pri najmanjši preveč živahni besedi ter da se točno obvladuje v vseh svojih kretanjih, v vseh svojih razgovorih. Čudno je torej bilo, da je sedela na stolu prav tik mize, ko se se pri razprodaji na vse strani razdeljevali dvomni zakladi sloveče nečistnice. Še bolj čudno pa je, da je celo sama tekmovala in kupovala neko stvar ki je bila lastnina te ženske. To je storila vprico mene in jaz sem jo gledal in poslušal zamišljen. Komisar prodajalec je dal na dražbo majhen star pahljač, ki je bil napet na slouovini in pretkan s čipkami.

Petdeset frankov, — je kričal, — kdo da petdeset frankov? — Šestdeset frankov, — oglašila se Alice de Megret tako tiho, da se je komaj slišalo. Sama je čutila, da je nekaj nenavadnega, kar dela, zato ji je sree stiskalo in skoraj ji jemalo sapo. — Sedemdeset frankov, — odgovori glas moškega, katerega, — čudno — se mi je delo, da tudi poznam, — pa se takoj nisem mogel spomniti, kdo da je. Poskušal sem, da bi razločno videl v obraz moža, ki se skuša s fino konteso, kdo dobi to enjto, onečastitvo po svoji gospodariji.

Toda zid gostih ram in glava me je ovirala, da nisem mogel spoznati tekmovalca, ki ga pa je Mme. de Megret že prekosila s svojo ponudbo.

Sto frankov, — reče ona zelo glasno, kakor bi hotela s to visoko ponudbo končati draženje.

Sto dvajset, — se oglašila molki in borba se je nadaljevala med tema sanjačema.

Dvesto frankov, — dvesto petdeset frankov in tako dalje je šlo, dokler ni kontesa Alice končno ponudila z čločinim glasom

tisoč frankov, strahovito vsoto za tako malo pomenljivo igračko. — Sedaj ni nikdo več ponudil. Komisar zakliče: — V tretje! in prisodi pahljač visoki dami. Komaj je položila tisočak na mizo in spravila pahljač v svoj naročnik, takoj je kupovalka vstala. Kakor da je prišla nalašč samo zato, da si to nakupi; hitro se pomeša med ljudi in gre proti vratom, kjer sem jo dohitel. Ona me ni videla in morda je imela vzrok, da bi ji bilo ljubše, ako je pri tej čudoviti kupčiji nihče ne opazi. Želja razkriti to meni neumnivjo uganjko, je zmagala v meni oni pomislek in približal sem se ji, ko je ravno stopila na stopnišče.

Priznati vam moram, da sem zelo iznenaden, — ji rečem, ko sem poprej par prijazen besed spregovoril v pozdrav. — Ah, vi ste tukaj? — se začudi in zarudi na blelih licih. Šla sva po stopnjicah molče, meni je bilo žal, da sem jo motil, ona pa ni vedela prav, kaj naj stori. Nato pa precej ponosno dvigne svojo glavo bolj kakor je bila sicer njena navada in me vpraša:

Ali mi morete povedati, če ste našli kak razlog za to, kar ste videli, da sem storila in kakšen? — Kolikor vas poznam, — odgovorim, — in če bi kaj drugega kupili kakor ostalino žensk, kakor je bila Manon Lescaut, stavljal bi, da ste to storili iz ljubezni.

Boljše niste mogli zadeti, — reče gospa, — da, ta igračka, ki sem jo zdrazila, me spominja ljubezni, ki je nisem izkazala. Uprav radi tega pa sem hotela... Zopet je obmolnila. Uganjka je bila precej temna. Vendar je imelo teh par besed že svoj pomen. Ta lepa in živahna kontesa je bila izmed onih, ki med pokvarjenim svetom ohranijo svojo gorečo, skrivnostno pobožnost, kakor da bi nosila spokorni pas pod svilnato obleko. Nisem se varal: spomin na ta pahljač ji je bil neprijeten in siliti se je morala, da je obvladala očitke vesti.

Kake očitke? Ali bi jo smel še nadlegovati, da bi zvedel zanje? Prihranila mi je to novo in še hujšo neljubeznjivost. Bila sva na dnu stopnje in tedaj mi reče: — Kam ste namenjeni? Seboj vas povabim... Tu je moj avtomobil... in jaz vam vse povem, — dostavila je z hudomušnim nasmehom, — pa ne da bi iz tega napravili kak roman, kakor to delajo nepoznani poročevalci pisateljev, marveč zato, ker ima ta dogodek lep nauk. Morda vam kedaj prav pride, kakor je že meni bil v korist in mi še bo... — Petnajst let bo tega, — začela je pripovedovati, — ko sem bila v Cannes. Sezona je bila izredno sijajna, ker je bilo ondi tudi več znanjih princev. Celo srednje vrsti plenčli so tožili, da je tu preveč cesarskih in kraljevih veličanstev. Slučaj je nanesel, da sem na nekem balu, ki ga je priredila na čast enemu izmed teh veličanstev Mme. de Carlsberg, morganatična žena nadvojvode Henrika Franca, sedela poleg mlade ženske, ki mi je vzbudila izredno pozornost. Bila je zelo mlada, zelo prijetna in skrajno priprosto opravljena, skoraj revno: bila je živ kontrast s toaletami na okrog, s katerimi so se skazovale Amerikanke in Rusinje, ki jih je bilo vse polno v salonu. Ta priprostost ji je dajala neko skrivnostno lepoto, ki je odsevala iz živobojnih oči. Videlo se je, da ne pozna nobenega človeka v tej družbi.

Zamišljena in kakor priklenjena ob oglu mize gledala je, kako se vrši ples za plesom, ne da bi prišel kateri mladih gospodov, ki so se sprehajali med vrstami — bil je izbran evet iz Nice in Monte Carlo — in jo hotel naprositi kot plesalko za kadrljivo. Iz tega obraza dvajsetletne deklice je odsevala neka mešanica, v kateri so menjavale prevara, skušnjava posmeh in bojazen. Razburljiva eiganska godba ji je razgrevala oči. Videlo se ji je, kako jo razjeda hrepenenje, doela naravno za njena leta, da bi bila tudi ona med srečnimi plesalkami. Istodobno pa se je kazala tako skromno v svoji priprosti volneni obleki, da je skoro niso opazili. Me ne je tako zanimala, da sem šla poiskat Mme. de Carlsberg, vprašal jo, kdo je ta neznanka in jo naprositi, da naju seznani.

Torej se ravnokar le nisem toliko zmotil! — prekinem gospo, — da ste to vendar storili iz ljubezni? — Ne, — odgovori Mme. de Megret, — iz radovednosti. Do-

volite, da nadaljujem. Mme. de Carlsberg je morala vprašati tajnika svojega soproga, preden je mogla meni odgovoriti. Kočeno sem zvedela, da se moja neznanka imenuje Mme. Journal. Bila je žena častnika pomorsčaka in poročena kaka dva meseca. Njen soprog je bil pred osmimi dnevi službeno komandiran pri vrtnicu, kateremu na čast je veljal ta večer. Ta slučaj je bil povod, da sta bila tudi on in njegova žena na listi med povabljenimi. On pa je zadnji hip obolež in zato je soproga sama prišla.

Nekaj teh podrobnosti sem zvedela od Mme. de Carlsberg, ki me je kot lišna gospodinja predstavila povabljenki, drugo sem pa zvedela od Mme. Journal, s katero sem pričela razgovor. Še jo vidim pred seboj v tem trenutku, kako me je gledala s svojimi velikimi temnimi očmi, in čitala je prenehalo izhajati v Nemčiji, sem v njih posebno hvaležnost ne-

poznate žene, ki je naletela na nepričakovano pokroviteljico... Polagoma se je ojunčila. Gospodje iz družbe so me prišli pozdravit in jaz sem jim jo predstavljala. Njena nekako naravna in okorna ljubeznivost, katere poprej ni opazil nikdo, jih je očarala sedaj, ko se je ona razgovarjala z njimi. Povabili so jo na ples in opazili, da pleše z neko posebno izbrano eleganco. Zmagovala je in čutila je to, zato se razvijala. (Konec prihodnjic.)

Požar v Nemčiji.

Neko poročilo je sem došlo, da je v Altoni, Prusija, zgorela velika tovarna zrakoplovov. Uničenih je več napol dodelanih zrakoplovov.

3000 časopisov

je prenehalo izhajati v Nemčiji, odkar je izbruhnila vojna.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila z bojšča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA. VSAKOVRESTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH. DELO OKUSNO. IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE. UNIJSKO ORGANIZIRANA. POSEBNOST 80: DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D. VSA NAROČILA POŠLJITE NA: SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"Doli z orožjem!" Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjige sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vpliva na človeka in obsega nabroj lepih misli... "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanosti časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da je bilajo človeštva boljše časi. Kratkoslovo: zelo dobra knjiga. Dr. Lad. Jakshevič: To knjigo bi človek najraje poljubil v dno srca in jo pretrpelo, ko sem jo prebral. Štajerski pisatelj Peter Kosogor pravi: Sedel sem v našem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem". Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem občutil, da bi se prestavilo knjigo v vsaj kulturne jezika, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige? Henrik Hart: — To je najboljši občutljiva knjiga. Kar sem bil kdaj bral... C. Neumann Nefer: — To je najboljša knjiga. Kar se mi oči oči ljudje, ki se borijo na svetovni mir... Hans Land (na obzoru, katerega je imel leta 1896 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsekakor je bila posebnost. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi bili čisti krilovci in učili vse narode... Flanagan minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Naj je bila pred kratkim v posebnih knjig opimana na preostalih naših vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta človeka Harta in Suttnerjeva. Prosta Vas, poročite par ur tamo dala. Mislim, da se ne bo nikdo več zavredoval in vojna, da bo prebrani to knjigo. CENA 50 CENTOV. Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNAILO. Cenjenim naročnikom v Penna. in v West Virginiji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik Mr. ZVONKO JAKSHE, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozaderna potrdila. Upravništvo "Glas Naroda". Brezplačen nasvet in pouk priseljencem. "THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z njimi slabo ravnali. Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Zdrženih držav, kje se oglašiti za državljanske listine. Sorodniki naj bi čakali novo-došle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office. Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION, Newyorški urad: 230, 5th Ave., Room 2012. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer. Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer. HARMONIKE bodisi kakršnekoli vrste izlejem to popravim po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku ravnem kranjske kakor vsa druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj. JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio. NAZNAILO. Rojakom v Lorain, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik JDNH KUMŠE, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda. S spoštovanjem Upravništvo Glas Naroda.

Veliki vojni atlas vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij skih posestev vseh yelesil. Obsega 11 raznih zemljevidov. na 80-tih stranah in vsaka stran je 10 1/2 pri 12 1/2 palca. Cena samo 25 centov. Manjši vojni atlas obsega devet raznih zemljevidov na 8 stranah, vsaka stran 8 pri 14 palca. Cena samo 15 centov. Vsi zemljevidi so narejeni v ravnih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena se vsa večja mesta, številno prebivalcev, držav in posameznih mest. Mavno tako je povsod tudi označen obseg površine, katere zavzemajo posamezne države. Pošljite 25c. ali pa 15c. v snamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo našeljeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust. Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y. EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR (Notary Public) v GREATER-NEW YORKU ANTON BURGAR 82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y. IZMLUJN IN PERSKREBUJN vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki šele dobijo ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Ohrañta se skupno na njega, kjer boš točno in solidno zastopnik. Velika vojna mapa vojskujočih se evropskih držav. Velikost je 21 pri 28 palcih. Cena 15 centov. Za-lej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij l. t. d. V salogi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50. Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov. Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Val so vesani v platao in vsak stane 50 centov. Naročila in denaj pošljite na! Slovenic Publishing Company, 82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino. Do dobrega sem se prepričal, da dosepejo denarne pošiljave tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrobujejo pošiljave v sedanjem času 20 do 24 dni. Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino! 100 K velja sedaj \$14.50 s poštnino vred. FRANK SAKSER 82 Cortlandt Street, New York, N. Y. 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.